

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2563 Vol.3 No.2 July - December 2020

ISSN 2630-0516

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ภายใต้การดำเนินงานของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้จัดทำวารสารวิชาการขึ้นเพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ ผลจากการค้นคว้า วิจัยแง่มุมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชน

วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสาร

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยที่มีคุณภาพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อในการนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตिकाญจน์ ศรีวิบูลย์	รักษาราชการแทน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียั ยอดฉิม	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัวตรี รัตนพิทักษ์	บรรณาธิการ
อาจารย์วันจักร น้อยจันทร์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ติน ปรัชญพฤทธิ	มหาวิทยาลัยรังสิต
ศาสตราจารย์ ดร.วรเดช จันทรศร	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ
ศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ รัชมี	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุกุทธ แฉล้มวงษ์	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐนิตรานนท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ ตั่นทรางษ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ
ดร.ศยามล เจริญรัตน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.มณฑรัตน์ รุ่งเรืองธรรม	มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการประเมินบทความ

ศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สุขสำราญ

มหาวิทยาลัยรังสิต

ศาสตราจารย์ ดร.ดิน ปรัชญพฤทธิ

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์

มหาวิทยาลัยศิลปกร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพทัศน์ มาลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐชาติ ทศนัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนชัย ชูมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ดร.ทัศนันท อาสาสุข

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ดร.ภรณ์นภัส เป็นท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองการจัดการ

ว่าที่ ร.ต.หญิงสุรีพร พวงทอง

นายไพรัช ศิริวัฒนพิศาล

นางสาวศิริธรรม จิตต์งาม

นายกฤษณ์ปกรณ์ บุญมา

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน, ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม)

เจ้าของวารสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สำนักงาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เลขที่ 1 ถนนอุททองนอก
แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. 0 2160 1051, 0 2160 1280 โทรสาร. 0 2160 1283
Email: hr_ssrujournal@ssru.ac.th เว็บไซต์ <http://www.journal.ssru.ac.th/index.php/hssru>

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด วินท์ลักษณ์ 10/378 หมู่ที่ 7 ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร โทรศัพท์ 081 810 1419

ออกแบบปก

นายณรงค์ฤทธิ์ คิดเห็น

“บทความที่ลงพิมพ์ เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น
บรรณาธิการผู้พิมพ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ”

สารบัญ

บทความวิจัย	หน้า
สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม The Core Competency of School Administrators affecting Academic Administration Executives towards ASEAN Community: Secondary Educational Service Area Office 9 (Nakhon Pathom Province) ลดาวัลย์ รุ่งเรือง, ชวน ภารังกุล <i>Ladawan Rungruang, Chuan Parunggul</i>	6 - 20
ปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Factors contributing to Democratic Culture Alertness: A Case Study of Suan Sunandha Rajabhat University (Bachelor Degree Students) กัลยกร สังขชาติ <i>Kanyakorn Sangkhachat</i>	21 - 34
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว The Relationship between Strategic Leadership and Management Efficiency of Tar-yak Subdistrict Administration Organisation in Srakaew ชูติรัตน์ งามแก้ว, ชันทอง ใจดี, มารดาร์ตน์ สุขสง่า <i>Chutirat Ngamkaew, Khantong Jaidee, Marndarath Suksanga</i>	35 - 43
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 The Relationship Between School Administrators' Transformational Leadership and Teachers' Performance under the Kanchanaburi Primary Education Service Area Office 3 นัตยา ทับยาง, พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ <i>Nattaya Tabyang, Phornsak Sucharitrak</i>	44 - 63

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย	หน้า
ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร Factors of Tourism Public Relations Media Exposure on Travel Decision-Making of Thai Tourists Living in Bangkok ภัทรวรรณญา เศรษฐนันท์วัฒน์, สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล <i>Patwarunya Setthanonwanich, Suchada Chareanpunsirikul</i>	64 - 75
ความคาดหวังต่อสวัสดิการข้าราชการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง Expectations towards the Welfare of Non-commissioned Police Officers: A Case Study of Nang Leang Police Station ทัตดาว ไกรยา <i>Thatdao Kraiya</i>	76 - 87
คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร The Quality of Work Life in Migrant Workers in Thailand: A Case Study of Sri-khema Market, Bangsue District, Bangkok ธารารัตน์ ตะเคียนศก <i>Tararat Takhiansok</i>	88 - 102

สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

ลดาวัลย์ รุ่งเรือง¹, ชวน ภารังกุล²

^{1,2} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง,

Email: ladawan_20@hotmail.com¹, chuan007@gmail.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม จำนวน 313 คน ซึ่งได้มาโดยการวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบตามลำดับขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 3) สมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์การได้ร้อยละ 58.30 มีตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการพัฒนาตนเอง โดยสามารถเขียนสมการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ คือ

$$(y_{tot}) = 1.262 + 0.237 (X_2) + 0.253 (X_4) - 0.217 (X_3)$$

คำสำคัญ: สมรรถนะหลักของผู้บริหาร, การบริหารงานวิชาการ

The Core Competency of School Administrators affecting Academic Administration Executives towards ASEAN Community: Secondary Educational Service Area Office 9 (Nakhon Pathom Province)

Ladawan Rungruang¹, Chuan Parunggul²

^{1,2}Educational Administration under the Muban Chom Bueng Rajabhat University,

Email: ladawan_20@hotmail.com¹, chuan007@gmail.com²

Abstract

The research studied: 1) the core competencies of school administrators; 2) academic administration of school administrators; and 3) core competencies affecting academic administration executives towards ASEAN community operating under the Secondary Educational Service Area Office 9 of Nakhon Pathom Province. The research used stratified random sampling method and the samples comprised of 313 school administrators and teachers working in secondary schools under Nakhon Pathom Secondary Educational Service Area Office 9. Data collection used 5 rating-scales questionnaire at .97 reliability. The content accuracy was between 0.67 and 1.00 and the statistics used were percentages, means standard deviation and Multiple Regression Analysis.

The findings shown: 1) The performance of school administrators under the jurisdiction of the Office of Educational Service Area 9 (Nakhon Pathom Province) was high and the average can be sorted from most to least in the following order: 'self-development', 'good service', 'teamwork and achievement'. 2) The effectiveness of the schools under the jurisdiction of the Office of Educational Service Area 9 (Nakhon Pathom Province) was high and the average can be sorted from most to least in the following order: 'quality assurance system development in education institution', 'education guidance', 'supervision', 'learning resource development', 'cooperation in academic development', 'curriculum development', 'learning processes development', and 'promotion and support of academic work for individuals, families, organizations, and other agencies'. 3) The core competencies affecting academic administration executives towards ASEAN community operating under the Secondary Educational Service Area Office 9 of Nakhon Pathom Province was analysed at a significance level of .05. The variance of organizational effectiveness was at 58.30 percent. The Variable which can predict institutions' effectiveness were: 'personal development', 'self-development', 'good service', and 'teamwork and achievement'. The equation for predicting the effectiveness of the schools can be written as follow:

$$(y_{tot}) = 1.262 + 0.237 (X_2) + 0.253 (X_4) - 0.217 (X_3)$$

Keywords: Core competency, academic administration

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการศึกษาเป็นกลไกในการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิด ความเข้าใจกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก โดยในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (blueprint for ASEAN socio - cultural community – ASCC Blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนาศักยภาพมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของประชากรในภูมิภาค ด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการสร้างโอกาสทางการศึกษา การลงทุนในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 6 บัญญัติว่า การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 5) การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน อีกทั้งส่งผลเกื้อกูลต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ เช่นเดียวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ

และประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 4) แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559 มีเจตนารมณ์มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อการปฏิรูปการศึกษามุ่งปฏิรูป 4 ด้าน คือ 1) ปฏิรูปด้านสถานศึกษา 2) ปฏิรูปครู 3) ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน (เป็นจุดเน้น) 4) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549, หน้า 3-8)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาโดยตรง และเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า โดยมุ่งหวังให้ผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ความสามารถ เจตคติ ทักษะและวิธีการในการทำงานของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

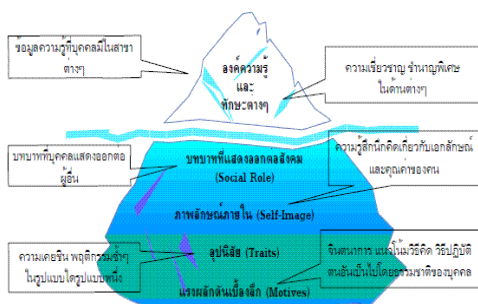
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะหลัก

สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ (2548, หน้า 7-9) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหลัก (Competency) มักอธิบายด้วย โมเดลน้ำแข็ง (Iceberg Model) ซึ่งอธิบายว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคล เปรียบเทียบได้กับภูเขาน้ำแข็ง ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลน้ำแข็ง

จะเห็นว่า ส่วนที่เห็นและพัฒนาได้ง่ายคือ ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ นั่นคือ องค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่และส่วนใหญ่ที่มองเห็นได้ยาก อยู่ใต้ผิวน้ำ ได้แก่ แรงจูงใจ อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ส่วนที่จมใต้น้ำมีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลอย่างมากและเป็นส่วนที่พัฒนาได้ยาก ส่วนที่อยู่เหนือน้ำ สามารถสังเกตเห็นได้

1) ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรู้ และสามารถทำได้เป็นอย่างดี เช่น ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการทำงาน เป็นต้น

2) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรู้และเข้าใจในหลักการ แนวคิดเฉพาะด้าน เช่น มีความรู้ ด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย เป็นต้น

ส่วนที่อยู่ใต้น้ำ สังเกตเห็นได้ยาก

1) บทบาททางสังคม (Social Role) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้บุคคลอื่นในสังคมเห็นว่า ตัวเขามีบทบาทอย่างไรต่อสังคม เช่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

2) ภาพพจน์ที่รับรู้ตัวเอง (Self-Image) หมายถึง ภาพพจน์ที่บุคคลมองตัวเองว่าเป็นอย่างไร เช่น เป็นผู้นำ ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นศิลปิน เป็นต้น

3) อุปนิสัย (Trait) หมายถึง ลักษณะนิสัยใจคอของบุคคลที่เป็นพฤติกรรมถาวร เช่น เป็นคนใจดี ใจร้อน เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน โป๊อ้อมอารี เป็นต้น

4) แรงจูงใจ (Motive) หมายถึง พลังขับเคลื่อนที่เกิดจากภายในจิตใจของบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อกรกระทำ เช่น เป็นคนที่มีความต้องการผลสำเร็จ การกระทำที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จตลอดเวลา

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

แนวคิดการบริหารวิชาการสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ว่าด้วยการบริหารวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพในการเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางการศึกษาการบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตนมีความเชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ขอบข่ายภารกิจ

2.1 การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2.2 การจัดการเรียนรู้

2.3 การบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4 การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

2.5 การส่งเสริมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

2.6 การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้

2.7 การวัดและประเมินผล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การดำเนินการนำแนวคิดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ในการดำเนินการจึงเน้นที่การผสมผสานแนวคิดดังกล่าวเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา ให้การทำงานทั้งหมดเป็นการทำงานปกติ กล่าวคือ จัดเป็น 1) รายวิชาพื้นฐาน 2) รายวิชาเพิ่มเติม และ 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเป็นการประกันผลได้ว่า ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ ขณะเดียวกันก็เป็นการเตรียมการให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติค่านิยมของพลเมืองไทยที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถอยู่

ในประชาคมอาเซียนได้อย่างดี สำหรับโรงเรียน Sister School และ Buffer School อาจมีการพัฒนาที่ผู้เรียนในส่วนการเตรียมการสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความเข้มข้น ในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นภาษาของอาเซียน เรื่องของการใช้ภาษาต่างประเทศที่สองที่เป็นภาษาเพื่อนบ้าน รวมไปถึงการศึกษาเพื่อความเข้าใจ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีระบบการสื่อสารที่เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ในการติดต่อสื่อสาร และเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนอื่น ๆ ในประเทศในอาเซียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พิศิษฐ์ แสงสุพิน (2553, หน้า 111) ศึกษาสมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีสมรรถนะหลักโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ สมรรถนะหลักด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ การทำงานเป็นทีม การบริการที่ดีและการพัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักหลักของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สมรรถนะหลักหลักการบริหารที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กมี 3 สมรรถนะหลัก คือ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการมุ่งผลสัมฤทธิ์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.51 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่ามีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 26.10

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮามลิน (Hamlin, 1991, pp. 605-619) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่เป็นสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) การแสดงออกถึงความสนใจและมีส่วนร่วมกับทีมงาน 2) มีบุคลิกลักษณะที่ดีในการจัดองค์การ 3) แสดงออกถึงการรักษามาตรฐานของงานโดยติดตามอย่างใกล้ชิดให้การช่วยเหลือบุคลากรเมื่อมีความจำเป็น 4) ให้แนวทางให้กำลังใจและสนับสนุนผู้ร่วมงาน 5) ปรึกษาหารือร่วมกันกับ คณะทำงานในการตัดสินใจ ยอมรับความคิดเห็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วม 6) ตื่นตัวต่อความเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรม และพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลที่ต่อต้านสิ่งใหม่ ๆ จนเกิด ความสมดุล 7) มีประสิทธิภาพในการมอบหมายงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 จาก 29 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9,

2559, หน้า 27-31) จำแนกตามที่ตั้งของอำเภอ จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม อำเภอนครชัยศรี อำเภอบางเลน อำเภอสสามพราน และอำเภอพุทธมณฑล ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 242 คน และครูจำนวน 1,456 คน รวมทั้งสิ้น 1,698 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน และครู จำนวน 268 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม ได้จากการเปิดตาราง เครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.607-610 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์เจริญ, 2551, หน้า 176-177) ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) แบบเป็นสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน ครูผู้สอน จำนวน 268 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา(2548, หน้า 46-51) ประกอบด้วยสมรรถนะของผู้บริหาร 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์
- 2) การบริการที่ดี
- 3) การพัฒนาตนเอง
- 4) การทำงานเป็นทีม

ตัวแปรตาม คือ การบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ใช้แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33 - 38) กำหนดจำนวน 12 ด้าน ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน
ผลการเรียน

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา

6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7) การนิเทศการศึกษา
8) การแนะแนวการศึกษา
9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนา
งานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ
แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ
สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้
เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งข้อคำถาม
ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ
ผู้ตอบแบบสอบถามในสถานศึกษาจังหวัด
นครปฐมประกอบด้วยเพศ ตำแหน่งปัจจุบัน และ
ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะ
เป็นแบบตัวเลือก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะ
หลักของผู้บริหารสถานศึกษา แนวคิดของ
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากร
ทางการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
จังหวัดนครปฐม ตามแนวคิดของสำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทาง
การศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเพื่อทำ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม เพื่อออกหนังสือ
แจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา
ที่เป็นตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
ในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืน
จากสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งได้รับแบบสอบถาม
กลับคืนมา 311 ฉบับ จากทั้งหมด 313 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 99.37

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
เครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตาม
ประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ
เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน
ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของ
สถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ใช้ค่าความถี่
(frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์สมรรถนะหลักของผู้บริหาร
และการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์สมรรถนะหลักของผู้บริหาร
ที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัด
นครปฐมใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ
ขั้นตอน (Stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ

2. การบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม และจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ

3. สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ใน 4 ด้าน พบว่า มีเพียง 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดีและด้านการทำงานเป็นทีม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐมโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวม

ด้านที่	สมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.00	.522	มาก	4
2	ด้านการบริการที่ดี	4.08	.531	มาก	2
3	ด้านการพัฒนาตนเอง	4.08	.523	มาก	1
4	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.06	.512	มาก	3
รวม		4.06	.431	มาก	

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวม

ด้านที่	การบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.14	.512	มาก	6
2	ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.13	.527	มาก	7
3	ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.07	.504	มาก	12
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.11	.542	มาก	10
5	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.10	.517	มาก	11
6	ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.18	.496	มาก	4
7	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.19	.525	มาก	3
8	ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.19	.505	มาก	2
9	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.19	.504	มาก	1
10	ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	4.11	.519	มาก	9
11	ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	4.18	.524	มาก	5
12	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.11	.488	มาก	8
รวม		4.14	.408	มาก	

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องสมรรถนะหลักของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม และจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ นั้น อาจเป็นเพราะว่าทั้งนี้ เป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยดำเนินงานตามนโยบายกฎ ระเบียบบริหารและการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติอีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญตามที่ชาญชัย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 10) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถนำนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและการจัดการศึกษาสามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาได้นอกจากนั้นสิ่งที่ปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานของผู้บริหารคือ บทบาทและหน้าที่ เพราะผู้บริหารมีบทบาทและหน้าที่ในการวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์เลือกภารกิจและทำหน้าที่เป็นผู้นำของผู้บังคับบัญชาโดยเป็นจุดรวมแห่งพลังร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา สถานศึกษาที่ดเนินการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร

สถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดีอีกทั้งผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางสังคมเศรษฐกิจการเมืองและเทคโนโลยีทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความกระตือรือร้นและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ความรู้ความสามารถและทักษะหรือที่เรียกว่า สมรรถนะ (Competencies) ของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่เตรียมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับ สำนักมาตรฐานวิชาชีพ (2548, หน้า 56) ที่ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารศึกษาไว้ว่าต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 4) พัฒนาแผนงานขององค์การให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาและใช้วัตรกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มี คุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ 6) ปฏิบัติงานขององค์การโดยเน้นผลถาวร 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่าง สร้างสรรค์ 10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับ ชีระ ฤทธิเจริญ (2545, หน้า 49) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสำคัญในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายตลอดจนวิธีดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุผลสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้และต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลต่อการศึกษาซึ่งการบริหารสถานศึกษาจะดำเนินไปด้วยดีและวัตถุประสงค์ขึ้นอยู่กับบุคลากรหลายฝ่ายโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเป็นผู้มีสมรรถนะเพียงพอเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมสอดคล้องกับเทือน ทองแก้ว (2549, หน้า 10) กล่าวว่าสมรรถนะ (Competency) เป็นปัจจัยในการทำงานที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กรโดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพราะ สมรรถนะเป็นปัจจัยช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนางานองค์กรต่าง ๆ จึงพยายามเอาสมรรถนะมาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารองค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารงานบุคคลการบริหารงานวิชาการการพัฒนางานบริการ หรือการพัฒนา ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2. การบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า โดยภาพรวม และจำแนกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบงานการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และด้านการวัดผล ประเมินผล

และเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรกสอดคล้องกับสมิทธิ์และคณะ (Smith and Others, 1961 อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2556, หน้า 1-2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก of โรงเรียนที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารในการนำไปบริหารจัดการในการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพ สูงสุดในการศึกษา ซึ่งงานวิชาการนับเป็นภารกิจหลักในการบริหารงานวิชาการที่จะต้องวางระบบงานอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนและมีความเกี่ยวเนื่องกับหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยตรงอันเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ปราณี ชมพูทอง (2547, หน้า 45) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญต่อสถานศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นงานที่บ่งชี้ถึงศักยภาพความสามารถในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาที่ต้องประสานความร่วมมือ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย เป็นการยอมรับในคุณภาพประสิทธิภาพ มาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามข้อค้นพบของปัญญา แจ่มกังวาล (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและทรงยศ แก้วมงคล (2555, บทความย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมของโรงเรียนดังกล่าวอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ ธวัชชัย ธรรมคงทอง (2555) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษพบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพภายใน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการการนิเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ สอดคล้องกับ วันวิสาข์ ศรีภูมิ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษพบว่า 1) ระดับของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาแต่ละปัจจัยโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผู้บริหาร และด้านงบประมาณ ตามลำดับ 2) ระดับของประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามลำดับ และในปีเดียวกันนี้ นงคินุช สมุทรดนตรี (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือ

อักษรกรุป จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครืออักษรกรุป จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครืออักษรกรุป จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากรวมทั้ง ตรีรัตน์ เนมียะวงศ์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการศึกษพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทำนองเดียวกับ กิตติศักดิ์ ศรีพารา (2556) ศึกษาภาวะความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีออาชีพอที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ผลการศึกษพบว่า ภาวะความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพงษ์เทพ สุขทนารักษ์ (2556) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษพบว่า การบริหารงานงานวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการนิเทศการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งต่อมาพรมภา บุราณมัย (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงส่งลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรการนิเทศภายใน การประกันคุณภาพภายใน

3. สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัด โดยภาพรวมและรายด้านโดยที่ตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี และด้านการทำงานเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี และ ด้านการทำงานเป็นทีม มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้การส่งเสริมสนับสนุน สมรรถนะทั้ง 3 ด้านนี้ ส่วนสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่อยู่ในระดับสุดท้ายและไม่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมรรถนะ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดีและด้านการทำงานเป็นทีม เป็นสมรรถนะในการบริหารงานของผู้บริหารที่ครอบคลุมด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์แล้ว เพราะถ้า 3 สมรรถนะทั้ง 3 ด้านได้ส่งผลการ

บริหารงานวิชาการแล้วย่อมครอบคลุมสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้วย ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารที่มีความตั้งใจในการจัดรูปแบบและปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ในวงวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานรวมทั้งมีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น หรือแสดงบทบาทผู้นำผู้ตาม ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา กาญจนรักษ์ (2553) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1 มีปัจจัย คือ ด้านชุมชนและผู้ปกครอง ด้านวัสดุหลักสูตร และด้านผู้บริหารส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ การตัดสินใจ (R Square = .074) ซึ่งสอดคล้องกับ ประภัสรา เทพสาตรา (2553) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนเทศบาลจังหวัดระยอง ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริการและผลผลิต ด้านประสิทธิภาพทางการเงิน และด้านการบริหารจัดการ นอกจากนี้ พิศิษฐ์ แสงสุพิน (2553, หน้า 111) พบว่า สมรรถนะหลักการบริหารที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กมี 3 สมรรถนะ คือ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาตนเองโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.51 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่ามีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 26.10 และในปีต่อมา

ณัฏฐภัทร เนิ่งภา (2556) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทำนองเดียวกับ ณัฏฐา ตันศรี (2556) พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ และปัจจัยด้านองค์กรส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถพยากรณ์โดยภาพรวมได้ร้อยละ 49.20 สอดคล้องกับพรนภา บุราณรมย์ (2560) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม และรายด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสร้างสมการ พยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลต่อการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .872 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 76.10 ($R^2 = .761$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐมในด้านต่อไปนี้ คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์และการทำงานเป็นทีม

1.2 ควรเน้นการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐมให้

มากยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนโดยเฉพาะผู้ปกครองและตัวผู้เรียน ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงขึ้น

1.3 ควรสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและด้านความรู้ โดยการจัดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาด้านสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตอื่น

2.2 ควรมีการวิจัยในการพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *แนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- กิตติศักดิ์ ศรีพารา. (2556). *ภาวะความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).*
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2540). *การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.*
- ณภัทร ดันศรี. (2556). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).*
- ณัฐภัทร เนื่องภา. (2556). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 (การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).*
- ตรัยรัตน์ เนมียะวงศ์. (2556). *ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).*
- ทรงยศ แก้วมงคล. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขนิบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์).*
- เทียน ทองแก้ว. (2549). *สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.*
- ธวัชชัย ธรรมคงทอง. (2555). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอกิ่งหามแม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ ข้าวฟ่าง จำกัด.*
- นงคณัฐ สมุทรดนตรี. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายกรู๊ปจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา).*
- นิตยา กาญจนารักษ์. (2553). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).*
- ประภัสรา เทพศาสตรา. (2553). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).*
- ปัญญา แจ่มกั้งวาล. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).*

- ปราณี ชมพูทอง. (2552). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสาขาวิชาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2556). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2551). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศิษฐ์ แสงสุพิน. (2553). สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. รายงานการศึกษานิพนธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- พงษ์เทพ สุขทนารักษ์. (2556). การบริหารวิชาการโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา).
- พรนภา บุราณมัย. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วันวิสาข์ ศรีภูมิ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. (2559). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2559. นครปฐม: ผู้แต่ง.
- สุกัญญา รัตมีธรรมโชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเตอร์พรีนท์จำกัด (มหาชน).
- Hamlin, Alan. (1991). "Economical Constitution" *Political Studies*,. 44(3): 605-619.

ปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กัลยกร สังขชาติ

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Email: kinglovedog@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรม เปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการglomเกลตาทางการเมือง และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความตื่นตัวดังกล่าว โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มุ่งเน้น นักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน 181 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสมการการถดถอยของพหุคูณ พบว่า 1) นักศึกษามีระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สาขาวิชามีความความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยแตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปี มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยพหุคูณชี้ว่าปัจจัยการglomเกลตาทางการเมือง ด้านสถาบันครอบครัว ด้านสถาบันการศึกษา และด้านกลุ่มเพื่อน มีผลต่อความผูกพันองค์การ คิดเป็นร้อยละ 35.3

คำสำคัญ: ความตื่นตัว, วัฒนธรรม, ประชาธิปไตย, รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Factors contributing to Democratic Culture Alertness: A Case Study of Suan Sunandha Rajabhat University (Bachelor Degree Students)

Kanyakorn Sangkhachat

Faculty of Public Administrator, (National Institute of Development Administration)

Email: kinglovedog@gmail.com

Abstract

The objectives of the research were: 1) to study the level of attentiveness in democratic culture; 2) to compare the level of attentiveness in democratic culture based upon personal factors and political socialisation; and 3) to study factors contributing to the attentiveness in democratic culture. The samples were 181 bachelor students studying Political Science at the College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University. The research used surveys for data collection. Statistical analysis was done using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Multiple Regression Analysis. The research found; 1) the students' level of attentiveness to democratic culture is at the highest; 2) hypothesis testing found student's major is a factor contributed to difference in democratic culture attentiveness while gender, age, religion and college year do not contributed to difference in democratic culture attentiveness; and 3) Multiple Regression Analysis shown political socialisation, family institution, educational institution, and peer factors have effect on employee engagement at 35.3 percent.

Keywords: Attentiveness, Culture, Democracy, Political Science, Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

หลักการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ผู้การปกครองตามแนวทางประชาธิปไตย ซึ่งให้ความสำคัญกับประชาชน โดยถือว่าประชาชนคือเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประชาชนทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพอย่างเท่าเทียม ภายใต้กฎหมายเดียวกัน โดยยึดเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในการตัดสินใจ แต่ก็มิได้ละเลยเสียงข้างน้อย (ธนาภรณ์ โจ้วเจริญ, 2560) ซึ่งลักษณะดังกล่าว สวนทางกับวัฒนธรรมไทยที่มีมาอย่างยาวนาน โดยในสังคมที่นำวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมาปรับใช้นั้น สิ่งแรกที่ต้องให้ความสำคัญคือ การทำให้วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึมลึกลงไปยังจิตสำนึกของสมาชิกในสังคม อาจกระทำได้โดยผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานสังคม เพื่อให้สมาชิกในสังคมตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว และทำให้สมาชิกในสังคมต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทาง การเมืองในด้านต่าง ๆ ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญในวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Huntington, 1991)

ความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยในประเทศไทย เห็นได้ชัดจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีต อาทิเช่น การต่อสู้ของขบวนการนักเรียนนักศึกษา ที่เรียกร้องประชาธิปไตยคืนกลับมาจากการปกครองแบบเผด็จการของรัฐบาลในขณะนั้น ขบวนการต่อสู้ของนักเรียนนักศึกษาเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการตื่นตัวของคนรุ่นใหม่ที่ทำให้ความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยภาคส่วนที่แสดงออกได้อย่างชัดเจนในขณะนั้นคือ ภาคส่วนของของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย ที่มีการเรียน การสอนที่ปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ ที่มีต่อวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ดังนั้น เมื่อเห็นว่า สิ่งที่เป็นอยู่ในขณะนั้นกำลังดำเนินไปในทิศทางตรงกันข้ามกับสิ่งที่ควรจะเป็น จึงนำมาสู่ขบวนการเรียกร้องให้เกิดความชอบธรรมในสังคมประชาธิปไตย โดยคนรุ่นใหม่และกลายเป็นเรื่องราวในอดีตที่ยังคงอยู่ในความทรงจำของคนในปัจจุบันและเหตุการณ์ดังกล่าว ยังถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเปิดรับวัฒนธรรมประชาธิปไตย

จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้ว่าสมาชิกในสังคมหันมาตื่นตัวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตยมากขึ้น เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมในเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สมาชิกในสังคมทุกคนพึงมีรวมไปถึงสมาชิกในสังคมกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น อาจจะมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือสวนทางกันขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วยสถาบันครอบครัว ซึ่งถือเป็นสถาบันแรกที่สามารถหล่อหลอมให้บุคคล เกิดอุปนิสัย ความเชื่อ หรือแนวคิดในสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถมีผลต่อไปได้ในอนาคต โดยผ่านการอบรมสั่งสอนมาจากพ่อ แม่ หรือเครือญาติ ต่อมาเมื่อสมาชิกในสังคมเข้าสู่วัยที่ต้องเข้ารับการศึกษาศาสนา สถาบันการศึกษาที่สามารถปลูกฝังความรู้ เปิดโลกทัศน์ในอีกมุมมองหนึ่งให้กับบุคคล โดยจะเห็นได้ชัดว่า หากบุคคลที่มีการศึกษาสูงขึ้น การตื่นตัวหรือความตระหนักในด้านใดด้านหนึ่ง จะสูงขึ้นตามไปด้วย หรือแม้แต่ในกลุ่มเพื่อนก็ส่งผลต่อความตื่นตัวเช่นเดียวกัน หากเราอยู่ในสังคมเพื่อนแบบใด มักมีแนวโน้มที่จะโน้มเอียงไปในทิศทางเช่นนั้น รวมถึงในภาคส่วนของสถาบันสื่อสารมวลชน ก็มีผลต่อความตื่นตัวเช่นเดียวกัน การนำเสนอข่าวของสื่อ จำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันและสื่อเป็นหนึ่งในช่องทางที่ก่อให้เกิดความตื่นตัวอย่างเห็นได้ชัด (สมปอง รักษาธรรม, 2552) อีกทั้งสื่อยังเป็นเสมือนดาบ 2 คม ที่

สามารถทำให้เกิดความตื่นตัวไปในทิศทางที่ดี หรือสื่ออาจปลูกปั้นให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างออกไป โดยจะเห็นได้ชัดว่า ผู้วิจัยให้ความสนใจกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย ทั้งในด้านของการตื่นตัว หรือการมีส่วนร่วม และผู้วิจัยเล็งเห็นแล้วว่า ทางวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นหนึ่งในสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองโดยตรงซึ่งเนื้อหา ของสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับ วัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบัน รวมถึง เนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรมุ่งเน้นผลิต บัณฑิตรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญกับการเมืองแบบ ประชาธิปไตย ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษา ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ว่าปัจจัยใดใน สังคมที่มีส่วนกระตุ้นให้นักศึกษาหันมาให้ความสำคัญ และตื่นตัวทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อเปรียบเทียบความตื่นตัวทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษา โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการ กลุ่มกลา ทางการเมือง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อตื่นตัวทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาในระดับ ระดับปริญญาตรี

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ได้นิยามความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ทางประชาธิปไตยว่าหมายถึง การที่ประชาชน

มีความศรัทธาต่อประชาธิปไตย เชื่อถือในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ เคารพกติกาการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจการทางเมืองและมีจิตสำนึกด้านพลเมืองดี วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ท้ายที่สุด คือ การ มองโลกในแง่ดีไว้ซึ่งจิตใจ เผด็จการ

ขอบเขตด้านประชากร คือ นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดย มุ่งเน้นวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ สาขา วิชา รัฐศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 974 คน และกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากการเปิด ตารางของ Krejcie and Morgan พบว่า ต้องใช้ กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 181 คน

ขณะที่ขอบเขตด้านเนื้อหาเน้นศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยการศึกษาดูเอกสารและงานวิจัยที่ใช้แนวคิด ทฤษฎีปัจจัยด้านกล่อมเกลากการเมือง และ แนวคิดด้าน ความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยของ ทินพันธุ์ นาคะตะ, (2546).

ขอบเขตด้านตัวแปร มีตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือ ศาสนา ระดับชั้นปี สาขาวิชา และปัจจัยด้านการ กลุ่มกลาทางการเมือง ประกอบด้วย

1. ด้านสถาบันครอบครัว
2. ด้านกลุ่มเพื่อน
3. ด้านสถาบันการศึกษา
4. ด้านสถาบันสื่อสารมวลชน
5. ด้านสถาบันการเมือง

ตัวแปรตาม คือ

1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. การยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล
3. การเคารพกติกาของการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และการปกครอง

5. การสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและ เชื่อมั่นในตนเอง

6. การมองโลกในแง่ดี

7. การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและ เป็นไปในทางสร้างสรรค์

8. การไม่มีจิตใจเผด็จการ

ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา

ศึกษาในพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยระยะเวลาในการศึกษาคครั้งนี้ คือ ตั้งแต่เดือน สิงหาคม – กันยายน

ผลการวิจัย

1. การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัว ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$, $S.D. = .427$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตัวแปรที่มากค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ

โดยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{x} = 4.48$, $S.D. = .533$) รองลงมา คือ ด้านการเคารพสิทธิของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย ($\bar{x} = 4.47$, $S.D. = .611$) และ ด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ ($\bar{x} = 3.94$, $S.D. = .738$) ตามลำดับ ตารางที่ 1 ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปี และสาขาวิชา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีเพศต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.531$) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในภาพรวม จำแนกตาม เพศ

(n=181)

เพศ	จำนวน (คน)	$\bar{x}$	S.D.	T	Sig.
ชาย	59	4.3	0.397	0.628	0.531
หญิง	122	4.25	0.442		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีอายุต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.055$) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในภาพรวม จำแนกตาม อายุ

(n=181)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.38	3	0.46	2.579	0.055
ภายในกลุ่ม	31.559	177	0.178		
รวม	32.938	180			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีการนับถือศาสนาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีการนับถือศาสนา

ต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.528$) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในภาพรวม จำแนกตาม การนับถือศาสนา

(n=181)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.235	2	0.118	0.64	0.528
ภายในกลุ่ม	32.703	178	0.184		
รวม	32.938	180			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความตื่นตัว

ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.068$) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในภาพรวม จำแนกตามระดับชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.736	2	0.868	2.734	0.068
ภายในกลุ่ม	56.525	178	0.318		
รวม	58.262	180			

สมมติฐานที่ 1.5 นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความตื่นตัว

ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.018$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในภาพรวม จำแนกตาม สาขาวิชา

(n=181)

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig.
รัฐศาสตร์	119	4.32	0.419	2.379	0.018
การเมืองการปกครอง	62	4.17	0.428		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการกล่อมเกลாத่องเมือง มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

ปัจจัยด้านการกล่อมเกลாத่องเมือง มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การกล่อมเกลาท่องเมือง	B	t	Sig.
ด้านสถาบันครอบครัว	0.265	3.775	0
ด้านกลุ่มเพื่อน	0.17	2.655	0.009
ด้านสถาบันการศึกษา	0.232	2.942	0.004
ด้านสถาบันสื่อสารมวลชน	0.143	1.768	0.079
ด้านสถาบันการเมือง	0.021	0.332	0.741
(Constant)		9.075	0

*มีอิทธิพลต่อตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า โมเดลดังกล่าว สามารถทำนายความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยได้ร้อยละ 35.3 โดยปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มากที่สุดคือ ด้านสถาบัน

ครอบครัว รองลงมา คือ ด้านสถาบันการศึกษา, ด้านกลุ่มเพื่อน ส่วนในด้านสถาบันสื่อสารมวลชนและด้านสถาบันการเมือง ไม่มีผลต่อความตื่นตัว ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัว

ทำนายมาเขียนเป็นสมการทำนายแนวโน้มความผูกพันต่อองค์การของกำลังพล ในรูปแบบสมการคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y=2.058+0.180x_1+0.119x_2+0.152x_3+0.095x_4+0.006x_5$$

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านสถาบันครอบครัว X_1 ด้านสถาบันการศึกษา X_3 และ ด้านกลุ่มเพื่อน X_2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .265 , .232 และ .170 ตามลำดับ หมายความว่า ด้านสถาบันครอบครัว X_1 ด้านสถาบันการศึกษา X_3 และด้านกลุ่มเพื่อน X_2 เป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ผลการวิจัย

1. ระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง รองลงมา คือ ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปี มีความความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน ส่วนสาขาวิชามีความความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยของพหุคูณ พบว่า ปัจจัยการกล่อมเกลากิจการทางการเมืองสามารถทำนายความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้ โดยปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การมากที่สุด คือ

ด้านสถาบันครอบครัว รองลงมา คือ ด้านสถาบันการศึกษา, ด้านกลุ่มเพื่อน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยมีการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าทิศทางและแนวโน้มความตื่นตัวทางการเมืองในปัจจุบันของนิสิตนักศึกษามีมากขึ้น กล่าวคือนิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญกับการเมือง เห็นได้ชัดจากการรวมตัวของนิสิตนักศึกษาในเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองของไทยที่ผ่านมาในอดีตชี้ให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญกับความถูกต้องทางการเมือง ยิ่งเกิดการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง เช่น การเกิดรัฐประหาร การเปลี่ยนรัฐบาล ความแตกแยกทางแนวคิดทางการเมือง ความไม่โปร่งใสของรัฐบาล เหตุการณ์ดังกล่าวอาจมีส่วนกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา เกิดความสนใจทางการเมือง กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและตื่นตัวทางการเมือง โดยอาจมาจากการกล่อมเกลากิจการทางการเมือง สถาบันการศึกษา สื่อสารมวลชน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Almond and Verba (สมปอง รักษาธรรม, 2552) โดยการกล่อมเกลากิจการทางการเมืองสามารถเกิดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผ่านการถ่ายทอดจากองค์ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม โดยมองว่า สถาบันครอบครัว ถือเป็นสถาบันแรกของนิสิตนักศึกษา ซึ่งผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ทางการเมืองให้กับนิสิตนักศึกษาตั้งแต่วัยเด็กและเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่าง จะนำมาสู่การลงโทษ ฉะนั้นการเลี้ยงดูจากครอบครัวจึงถือเป็นขั้นแรกส่งผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย หรือแม้แต่สถาบันการศึกษาก็มอง

ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตย เพราะยิ่งบุคคลมีการศึกษามากขึ้นเท่าไร เปรียบเสมือนการเปิดโลกทัศน์ของบุคคลให้กว้างขึ้น อาจจะมาจากการเรียนการสอนที่ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยมากขึ้น หรือมาจากการสั่งสอนของครูบาอาจารย์ เป็นต้น รวมไปถึง ในปัจจุบันการเข้าถึงสื่อสารมวลชนทำได้ง่ายขึ้น การนำเสนอข่าวของสื่อ สามารถทำได้ อย่างอิสระ หลากหลายและครอบคลุมถึงความเป็นจริงในทุกมิติ สื่อสารมวลชนจึงถือเป็นอีกหนึ่งตัวกลางที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธร กล่ำคุ้ม (2561) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ในระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปีการศึกษา และสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ของนักศึกษามีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน ดังนี้

ด้านเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เป็นเพราะว่า ไม่ว่าจะเพศชาย หรือเพศหญิง ล้วนมีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยทั้งสิ้น โดยขึ้นอยู่กับสิทธิและเสรีภาพ ที่ไม่ว่าเพศชายหรือหญิงล้วนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เช่น เพศชายและหญิง มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสิทธิในการลงเล่น

การเมืองไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ ดังที่เห็นได้ชัดว่า ประเทศไทยเคยมีนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้หญิง สิ่งดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าเพศชาย หรือหญิง ล้วนให้ความสำคัญต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมการเมือง สอดคล้องกับทฤษฎีของจอห์น ล็อค ที่ว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีสิทธิบางอย่าง เช่น สิทธิในการปกป้องชีวิตตนเองสิทธิในการเลือกผู้นำ มนุษย์แต่ละคนมีหน้าที่ทางจริยธรรมที่ต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น เข้าใจและไม่ทำร้ายซึ่งกันและกัน และมนุษย์ต้องอยู่บนความเท่าเทียมกันในสิทธิและอำนาจ จึงไม่มีผู้ใดมีอำนาจเหนือสิทธิผู้อื่น พระมหาสุนทร จตุรพิชสุภาพ (2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ ไ้วเจริญ (2560) ที่ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียน โรงเรียนศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า นักเรียนทั้งเพศชายและหญิง ได้รับการเรียนรู้ อบรมและปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจากแหล่งต่าง ๆ เห็นได้ชัดจากการเลือกตั้งในระดับจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตน โดยขณะเรียนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง เชิญชวนบุคคลในครอบครัวไปใช้สิทธิใช้เสียง ซึ่งจากการเรียนรู้และประสบการณ์ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำกรวิจัยในครั้งนี้ อยู่ในช่วงอายุ 19 - 23 ปี ซึ่งมีความแตกต่างของช่วงอายุค่อนข้างน้อย อายุในช่วงดังกล่าว จัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ความคิดความอ่านอาจไม่แตกต่างกันมากนักในบางเรื่อง อีกทั้งในปัจจุบัน การเมืองถือเป็นสิ่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าในอดีต อาจจะเข้าถึงผ่านสื่อสารมวลชนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่คนในวัยนี้

สามารถเข้าถึงได้ง่าย ฉะนั้นข้อมูลที่คนอายุ 19 ปี เข้าถึง อาจจะเป็นข้อมูลเดียวกันกับคนอายุ 23 ปี เข้าถึง หรือแม้กระทั่งความเท่าเทียมกันในด้านของการแสดงออกทางความคิดเห็นที่ไม่ได้จำกัดว่าบุคคลที่มีอายุใด ถึงจะมีสิทธิแสดงความคิดเห็น เพราะทุกคนล้วนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น โดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยกฤต รัตนกร (2558) ที่ทำการศึกษารื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรบำรุง และโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนที่มีอายุที่ต่างกัน มีการตื่นตัวทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองของ Almond and Verba (1980) โดยการกล่อมเกลางานการเมือง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของแต่ละบุคคลและประสบการณ์ชีวิตที่มากขึ้นล้วนมีการเปลี่ยนแปลงต่อทัศนคติของบุคคลและการกล่อมเกลางานการเมือง ขึ้นอยู่กับค่านิยม ความเชื่อ เกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ด้านศาสนา พบว่า นักศึกษา ที่นับถือศาสนาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเป็นเพราะว่า ความแตกต่างทางเชื้อศาสนา ศาสนา ไม่สามารถนำมาปิดกั้นความตื่นตัวทางการเมืองได้ ไม่ว่า นักศึกษาจะนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ หรืออิสลาม ก็ล้วนแต่สอนให้ทุกคนเป็นคนดีใช้ชีวิตบนความยุติธรรม และคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ฉะนั้นไม่ว่าบุคคลจะนับถือศาสนาใด ทุกคนล้วนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองได้โดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญ จึงทำให้ความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยใน

แง่ของการนับถือศาสนาของบุคคล ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดทางองค์ประกอบของวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยของ วัชรพงษ์ อำนวยรักษ์สกุล นา(2561) วัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยควรประกอบด้วย การเคารพตน และการเคารพซึ่งกันและกัน นั่นคือการไม่แบ่งชั้นวรรณะไม่ดูถูกดูแคลนเพราะถือยศถือชาติ อดกลั้นและยอมรับในความแตกต่าง ทั้งความแตกต่างทางพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา แซ่ไพเราะ (2555) ที่ทำการศึกษารื่อง ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2554 พบว่า นักศึกษาที่มีนับถือศาสนาต่างกัน มีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านอาตมมันปัจเจกภาพไม่แตกต่างกัน

ด้านระดับชั้นปีการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเป็นเพราะว่าการเข้าถึงข้อมูล หรือความรู้ทางการเมือง ไม่ได้จำกัดด้วยระดับชั้นปี เพราะ นักศึกษาทุกคน ทุกชั้นปี สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน หรือแม้แต่สถานการณ์ทางการเมืองที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ของประชาชนทุกระดับรวมถึงในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาหันมาให้ความสนใจกับการปลูกฝังค่านิยมทางประชาธิปไตยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง ลงไปในรายวิชาเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หรือด้วยสาขาวิชารัฐศาสตร์เอง ที่ให้ความสำคัญกับการเมืองมากขึ้น โดยมองว่าเรื่องของการเมืองคือเรื่องของคนที่เป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตย

จึงอาจเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ไม่ว่านักศึกษาจะอยู่ระดับชั้นปีใด ล้วนมีความตื่นตัว และกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในลักษณะไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดสาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Huntington (อ้างถึงใน มยุรี ถนอมสุข, 2554) อิทธิพลของการศึกษา โดยบุคคลที่มีการศึกษาดีจะยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลแต่ละบุคคล จะติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง และพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา แซ่โง้ว (2555) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครกับ การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวม และในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งในด้านอาตมัยการเมืองแบบประชาธิปไตยและด้านอาตมัยปัจเจกภาพ

ด้านสาขาวิชา พบว่า นักศึกษา ที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย โดยสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย สูงกว่า สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ เพราะ ความแตกต่างทางเนื้อหาของทั้ง 2 สาขาวิชาที่ มุ่งเน้นในมุมมองต่างกัน เสมือนสาขาวิชาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีส่วนให้การปลูกฝังค่านิยมทางการเมือง ผ่านบทเรียน รายวิชา หรือแม้แต่ทัศนคติของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยมองว่าที่นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมสูงกว่า อาจเกิดมาจากความเข้มข้นของหลักสูตร เพราะสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีมาก่อน ส่วนสาขาวิชาการเมืองการปกครอง เกิดขึ้นทีหลังจาก

การปรับปรุงหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิด สาเหตุการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองของนักศึกษาของ จีโรซค วิรัสัย (อ้างถึงใน มยุรี ถนอมสุข, 2554) อิทธิพลของเนื้อหาวิชาการ จะพบว่านิสิตในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มี แนวโน้มที่จะยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าผู้อยู่ในสาขาภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิธร กล้าคุ้ม (2561) ที่ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา พบว่า สาขาวิชาที่ศึกษา มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เนื่องจาก นักศึกษาได้รับการส่งเสริมการมีวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ผ่านการสอดแทรกองค์ความรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนการอบรมเกลากล่อมจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความตื่น ตัว ทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาพบว่าปัจจัยการเกลากล่อมทางการเมืองด้านสถาบันครอบครัวมีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะ สถาบันครอบครัวถือเป็นขั้นแรกของการกล่อมเกลาค่านิยมต่าง ๆ ผ่านการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ เครือญาติ ที่ให้การอบรมสั่งสอนตั้งแต่เด็ก ดังคำที่ว่า เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญ เพราะหลายสิ่งหลายอย่างที่ถูกคนได้รับการเรียนรู้มาจากครอบครัวจะได้รับการถ่ายทอดสืบทอดอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต ถ้าครอบครัวสนใจขอบพูดคุยถึงเรื่องการเมือง สนใจเรื่องพรรคการเมือง เด็กก็จะแนวโน้มที่จะสนใจเรื่องนั้น ๆ ตามไปด้วย รวมถึงคำจำกัดความว่า พ่อ แม่ ยังส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองได้อีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Almond and Verba (อ้างถึงใน สมปอง รักษา

ธรรม, 2552) สิ่งสำคัญในการกล่อมเกลากิจการเมืองเกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านการรับรู้ข่าวสาร ค่านิยม หรือความเชื่อเกี่ยวกับการเมือง โดยผ่านทางสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และแนวคิดของพุทธนิสสร ชุมพล (อ้างถึงใน สมปอง รักษธรรม, 2552) ที่สถาบันกล่อมเกลากิจการสังคมและการเมือง ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการขัดเกลากิจการนั้น สถาบันครอบครัวถือเป็นการขัดเกลากิจการชั้นปฐมภูมิ ที่เด็กจะเรียนรู้ถูกฝึกตามความหมายของวัฒนธรรม โดนการเรียนรู้ชั้นปฐมภูมิเป็นการเรียนรู้ที่ฝังรากลึก และมีผลต่อไปในอนาคต จะเห็นได้ชัดว่า บุคคลในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษากิจการในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางกิจการเมือง อาทิเช่น การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางกิจการเมือง สมาชิกในครอบครัวสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดทางกิจการเมืองที่แตกต่างกันได้ และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

รองลงมาคือ ด้านสถาบันการศึกษา พบว่า นักศึกษาได้รับบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ทางกิจการเมืองผ่านสถาบันการศึกษา อาจจะมาจากโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหารายวิชา สาขาวิชา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุฬพล หนีมพานิช (อ้างถึงใน รุจิรวิทย์ ลำตาล, 2558) กระบวนการเรียนรู้ทางกิจการเมืองของเยาวชนเกิดกานสถาบันทางสังคมที่สำคัญ คือ สถาบันการศึกษา เพราะสังคมสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทางกิจการเมืองในสถาบันการศึกษามากขึ้นอาจมาจาก 1) หลักสูตรการศึกษา 2) กิจกรรมในชั้นเรียน 3) ครู อาจารย์

เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทางกิจการเมือง เพราะครู อาจารย์ในฐานะผู้สอนถ้ามีวิธีการสอนการถ่ายทอดที่ดี นอกจากจะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องกิจการเมืองอย่างถูกต้องแล้ว ยังทำให้เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผลและด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญต่อความคิดของบุคคลเช่นเดียวกับครอบครัว และสถาบันการศึกษา เพราะกลุ่มเพื่อนเพื่อนกลุ่มที่มีฐานะเท่าเทียมกัน อายุจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นอน ต่อการเป็นตัวแทนในการกล่อมเกลากิจการสังคม จะสังเกตได้ชัดในสังคมว่าหากบุคคลมีบุคลิกภาพเช่นไร ก็จะมีสังคมเพื่อนเช่นนั้น ในทางกิจการเมืองก็เช่นเดียวกันคนที่มีความคิดไปในทางเดียวกัน ก็จะอยู่ในกลุ่มสภาพแวดล้อมเดียวกัน อาทิ บุคคลที่อยู่ในสังคมของวัฒนธรรมทางกิจการเมืองแบบคับแคบประชาชนไม่ได้สนใจต่อระบบการเมือง กลุ่มเพื่อนก็จะชักจูงไปในทางเดียวกัน คือไม่สนใจทางกิจการเมือง เป็นต้น ซึ่งจากากิจการครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาและกลุ่มเพื่อนให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางกิจการเมือง โดยมองว่าการเมืองเป็นสิ่งที่สำคัญ อาจจะติดตามผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงนักศึกษามีสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นทางกิจการเมืองกันได้ โดยผู้วิจัยเห็นว่ามีความสอดคล้องกับ แนวคิดของจุฬพล หนีมพานิช (อ้างถึงใน รุจิรวิทย์ ลำตาล, 2558) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญในการเรียนรู้ทางกิจการเมืองของบุคคลและสังคมและยังมีอิทธิพลไม่น้อยในแง่ของการต่อสู้ตามความเชื่อของตนเองและกลุ่ม จนเกิดเป็นความเชื่อทางสังคมและการเมือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในอนาคตผู้วิจัยอยากต่อยอดงานวิจัยไปในเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย นั่นคือ การเจาะลึกถึง

ไปในกลุ่มตัวอย่าง ในมุมมองของการสัมภาษณ์เชิงลึก และเพื่อดูมุมมองและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยผู้วิจัยจะต่อยอดกลุ่มตัวอย่างไปยัง นักวิชาการ นักการเมือง นักเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมถึงคนรุ่นใหม่

2. ควรมีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น ๆ จากนั้นนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อดูความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของเยาวชนในสถาบันศึกษาในแต่ละจังหวัดหรือภูมิภาค

3. ควรศึกษาด้านทักษะควบคู่กับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตื่นตัวของนักศึกษาที่มีต่อวัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อจะได้แนวทางในการสร้างความตื่นตัวของเยาวชนในอนาคต

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

1. สถาบันการศึกษาอาจจะมีการเพิ่มหลักสูตรเนื้อหาการเรียนรู้ที่สอดแทรก แนวทางคิดประชาธิปไตย ตลอดจนพัฒนาบุคลากรคณาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองที่ถูกต้อง อย่างเป็นระบบ

2. ครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ควรมีการเข้าร่วมพูดคุยสนทนาทางประเด็นทางการเมืองได้ทั้งในทิศทางที่อาจจะแตกต่างจากแนวคิดของตน นั่นคือ การเป็นกลางทางแนวคิด และให้ความสนใจติดตามข่าวสาร ประเด็นต่าง ๆ ที่ทันต่อสถานการณ์และใช้หลักเหตุผลอยู่ในระบอบประชาธิปไตย

3. สื่อสารมวลชน ควรมีความเป็นมืออาชีพในการนำเสนอข่าวสารต่อสาธารณะชน โดยคำนึงถึงความเป็นกลางของสื่อ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีการตรวจสอบที่มาของข่าวก่อนนำเสนอ โดยสื่อมวลชนต้องไม่กระทำการอย่างใด

ที่ก่อให้เกิดการยุยงปลุกปั่นให้เกิดความวุ่นวายในสังคม

4. ภาคราชการเมือง มีความโปร่งใสประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ สามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณซึ่งมาจากภาษีของประชาชนได้ ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง อาจจะระทำได้โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชนที่ในปัจจุบันประชาชนทุกระดับสามารถเข้าถึงได้ง่าย หรืออาจจะมาในรูปแบบของการจัดรายการที่นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ ความคืบหน้าของนโยบายที่ภาครัฐกระทำเพื่อประชาชน โดยเป็นนโยบายที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงในอนาคต มิใช่การขายฝันต่อประชาชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยกฤต รัตนกร. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2546). *วิถีชีวิตไทย : วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่*. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารและตำราสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ นิต้า.
- ธนาภรณ์ ไฉ่วเจริญและวัชรินทร์ ชาญศิลป์. (2560). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* 4(1), 133-147.

- นิติธร กล้าคุ้มและ เชี่ยวชาญ อาศุวัฒนกุล. (2561). “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา”. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้* 11(1), 125-30
- พระมหาสุนทร จตุรพิธสุภาพ. (2555) *การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช/นนทบุรี.
- พฤติสาด ชุมพล. (2547). *ระบบการเมือง: ความรู้เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี ธนอมสุข. (2554). *การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- รุจิรวีร์ ลำตาล. (2557). *บทบาทสถาบันทางสังคมในการให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี* 3(2), 52-61.
- วัชรพงษ์ อำนวยรักษ์สกุล. (2561). *หลักประชาธิปไตย “ประชาธิปไตยก้าวหน้า คนไทยต้องพัฒนา”*. หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ.
- วัฒนา เสงไฟเราะ. (2555). *ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554*. ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต (สื่อสารการเมือง) วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก
- สมปอง รักษาธรรม. (2552). *ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2549-2552 : ศึกษากรณีเปรียบเทียบนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 5 จังหวัดภาคใต้*. ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต (สื่อสารการเมือง) วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- Samuel Huntington. (1969). *Political Order in Changing Societies*. (Second edition) Connecticut: Yale University Press.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว

ชุตีรัตน์ งามแก้ว¹, ชันทอง ใจดี², มารดารัตน์ สุขสง่า³

^{1,2}สาขาบริหารงานตำรวจ, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

³การเมืองการปกครองท้องถิ่น, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: s59123450055@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือเพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร 2) ระดับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยกจังหวัดสระแก้ว 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การด้านการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรม รองลงมา การสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล และค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการควบคุมองค์การให้สมดุล ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประชาชนตื่นตัวกับความสำเร็จของการปกครองระบบประชาธิปไตย รองลงมา การบริหารจัดการงบประมาณให้ประสิทธิภาพ และค่าเฉลี่ยที่น้อยสุด คือ ด้านพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน และพบว่าเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวกทั้งหมด โดยในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากและระดับสูงตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์น้อยที่สุดคือ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพการทำงาน, องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก

The Relationship between Strategic Leadership and Management Efficiency of Tar-yak Subdistrict Administration Organisation in Srakaew

Chutirat Ngamkaew¹, Khantong Jaidee², Marndarath Suksanga³

^{1,2}Police administration, Faculty of Humanities and Social Science Suan Sunandha Rajabhat University

³Local Politics and Governments, Faculty of Humanities and Social Science Suan Sunandha Rajabhat University

Email: s59123450055@ssru.ac.th

Abstract

There were three main objectives to the research: 1) to study the level of strategic leadership; 2) to study the level of management efficiency of Tar-yak Subdistrict Administration Organisation; and 3) to study the relationship between strategic leadership and management efficiency of Tar-yak Subdistrict Administration Organisation of Srakaew. Population samples consisted of 47 staffs working in Tar-yak Subdistrict Administration Organisation. Data collection was conducted using questionnaires and statistical analysis used mean, standard deviation, and Pearson Correlation Coefficient.

The result found: 1) the overall level of strategic leadership is at a high level with its highest mean being the morality aspect, follow by effective cultural support, and balanced organisation control; 2) the level of work efficiency is also on a high level overall, with democracy alertness at the highest level, follow by budget management efficiency, and human resources development; 3) strategic leadership is correlated to management efficiency of Tar-yak Subdistrict Administration Organisation at statistical significance level of 0.01. Moreover, the four strategic leadership aspects positively correlated with management efficiency at a high level. The relationship is the weakest on strategy direction in which the result stands at a moderate level.

Keywords: Strategic leadership, work efficiency, Tar-yak Subdistrict Administration Organisation

บทนำ

ภายใต้กระแสสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคที่มีการปรับการบริหารงานแบบดั้งเดิมไปสู่การบริหารจัดการสมัยใหม่ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ตอบสนองนโยบายของประเทศและทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีความคล่องตัวมีกลไกตรวจสอบคุณภาพ ลดต้นทุนในการใช้จ่ายแต่คงคุณภาพและประสิทธิภาพการบริการไว้ ดังนั้น ผู้นำจึงมีบทบาทสำคัญในการปรับมาตรฐาน เพราะการพัฒนาในภาพรวม จะให้ความสำคัญในเรื่องของโครงสร้างองค์การและกระบวนการพัฒนาระบบความคิด ซึ่งจะส่งผลในระยะยาวต่อการยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น จึงจะต้องมีการพัฒนาเชิงกลยุทธ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานตามมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในการกำหนดทิศทางและกระตุ้นการสร้างแรงบันดาลใจ ให้แก่องค์กรในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอดมีความก้าวหน้าและได้มาตรฐานโดยผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรทุกระดับสามารถนำมาตรฐานในการบริหารไปประยุกต์ใช้ในการจัดโครงสร้างขององค์การและบริหารจัดการให้เกิดผลสำเร็จสูงสุดตามความคาดหวังและบริบทของแต่ละองค์การ (กัณท์กณัฐ สุวรรณรัชภูมิ, 2557) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) จึงเป็นกระบวนการในการกำหนดทิศทางกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่องค์กรในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้องค์กรอยู่รอบต่อไปได้ การเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ ยังเป็นอีกหนึ่งในประเภทของภาวะผู้นำที่จะเป็นตัวผลักดันในการบริหาร

จัดการเชิงกลยุทธ์ประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี (DuBrin, 2007) องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและมีอำนาจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีความสำคัญในแง่ของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในท้องถิ่นและการเสริมสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในท้องถิ่นเองด้วย จากความสำคัญ และบทบาทขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนั้น จะสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้นำ ซึ่งก็คือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2539 ให้้องการบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี จะมีอำนาจ หน้าที่ในการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลคือ กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและ รับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ การวางระเบียบ เพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จะเห็นได้ว่าการบริหารงานของ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารต้องรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาตำบลที่รับผิดชอบแล้ว ยังต้องกำกับดูแลการจัดบริหารงานบุคลากรในหน่วยงานอีกด้วย (อบต.ท่าแยก , 2556)

สรุปจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาองค์การให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นผู้กำหนดทิศทางขององค์การที่จะนำพาองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนนโยบายและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นถือได้ว่า ผู้บริหารนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การ ในด้านความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การ โดยผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว เพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำที่ มองการณ์ไกลในการสร้างและพัฒนาองค์การตามแผนยุทธศาสตร์ อำนาจหน้าที่ ที่กำหนดไว้ให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ของ ฮิตท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson, 2007) ประกอบด้วย 1) การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์

2) การบริหารทรัพยากรในองค์การ 3) การสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิภาพ 4) การมุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่มีจริยธรรม 5) การควบคุมองค์การให้สมดุลและประสิทธิภาพในการทำงานขององค์การด้านการบริหารจัดการองค์การ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ จากแผนยุทธศาสตร์พัฒนา ด้านการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว (2556) มาเป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยรวบรวมรายละเอียดเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในปัจจุบัน โดยศึกษาด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากประชากรคือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว จำนวน 47 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตอนที่ 1 ใช้สถิติพื้นฐานเป็นตัววิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง
2. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์หาค่าส่วนประมาณค่า ใช้การวิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ ด้านการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว โดยใช้การวิเคราะห์การหาค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และทดสอบ
ค่านัยสำคัญไว้ที่ระดับ .01

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และประสิทธิภาพการ
ทำงานด้านการบริหารจัดการขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าแขก จังหวัดสระแก้ว สรุป
ผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ปฏิบัติงานภายใน
หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแขก

จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วน
ใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ
53.2 อายุ 31-40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ
51.1 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 29
คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 ประสบการณ์ในการ
ทำงาน 1 - 5 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ
38.3 และมีตำแหน่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 40 คน
คิดเป็นร้อยละ 85.1 และมีเงินเดือน 15,001-
20,000 บาท มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ
42.6

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโดยรวม

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ	เรียงลำดับ
1.การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์	4.03	.358	มาก	4
2.การบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร	4.05	.418	มาก	3
3.การสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มี ประสิทธิภาพ	4.05	.405	มาก	2
4.การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม	4.22	.476	มาก	1
5.การควบคุมองค์การให้สมดุล	4.01	.448	มาก	5
รวม	4.07	.360	มาก	

จากตารางที่1 ภาพรวมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
ของผู้บริหาร พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
มากที่สุด คือ การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมี

จริยธรรม รองลงมาคือ การสนับสนุนวัฒนธรรม
องค์การที่มีประสิทธิภาพและส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด คือ การควบคุมองค์การให้สมดุลตาม
เกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรโดยรวม

ประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ	เรียงลำดับ
1.พัฒนาบุคลากร	4.03	.483	มาก	5
2.ปรับปรุง เครื่องมือ-เครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติราชการ	4.04	.425	มาก	4
3.บริหารจัดการงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ	4.06	.521	มาก	2
4.ประชาชนตื่นตัวกับความสำคัญของการปกครองระบบประชาธิปไตย	4.08	.540	มาก	1
5.การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ความต้องการแก้ปัญหาประเมนผล/ตรวจสอบได้	4.05	.572	มาก	3
รวม	4.05	.452	มาก	

จากตารางที่ 2 ภาพรวมประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ ประชาชนตื่นตัวกับความสำคัญของการปกครองระบบประชาธิปไตย รองลงมาคือ บริหารจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ปรับปรุงเครื่องมือ - เครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติราชการ ซึ่งตามเกณฑ์อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแขก จังหวัดสระแก้วในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	R	Sig	ระดับ
1. การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_1)	.490**	.000	ปานกลาง
2. การบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร (X_2)	.715**	.000	มาก
3. การสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล (X_3)	.765**	.000	สูงมาก
4. การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (X_4)	.759**	.000	มาก
5. การควบคุมองค์การให้สมดุล (X_5)	.824**	.000	สูงมาก
รวม	.844**	.000	สูงมาก

**นัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 3 ภาพรวม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านและเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวกทั้งหมด ดังนั้น จึงมีความสัมพันธ์ไปในทิศทาง

เดียวกัน โดยในภาพรวม มีค่าสัมประสิทธิ์ .844** ซึ่งอยู่ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุดคือ ด้านการควบคุมองค์การให้สมดุล ($r = .824^{**}$, $\text{sig} = 0.000$) อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล ($r = .765^{**}$, $\text{sig} = 0.000$) อยู่ในระดับสูงมาก ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ($r = .759^{**}$, $\text{sig} = 0.000$) และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรองค์การ ($r = .715^{**}$, $\text{sig} = 0.000$) ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับสูงมากและระดับมากตามลำดับส่วนข้อที่มีสัมประสิทธิ์น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ค่าสัมประสิทธิ์ ($r = .490^{**}$, $\text{sig} = 0.000$) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ ด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก จังหวัดสระแก้ว สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สาเหตุเป็นเพราะ องค์การมีการกำหนดทิศทางหลักยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง 5 ด้านในการบริหารจัดการ มีความเชื่อมโยงและความชัดเจนตามเป้าหมาย ของการปฏิบัติงานที่ไปในทิศทางเดียวกัน ของผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหาร ซึ่งมีความสอดคล้องแนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้วิจัยวิเคราะห์จากแนวคิดของ (ฮิทท์ โอว์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson, 2007) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์พบว่าความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญอันดับแรก คือ การกำหนดทิศทางขององค์การ การสร้าง

วิสัยทัศน์ที่ง่ายแก่การเข้าใจและคิดวิธีการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อธุรกิจ หรือวัฒนธรรมองค์การ ดังนั้น ภาวะความเป็นผู้นำขององค์การนี้จึงได้รับการยอมรับและความน่าเชื่อถือจากบุคคลทั้งในและนอกองค์การ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าวิจัยที่มีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำในสถานการณ์และบริบท ล้วนแล้วแต่พบว่า ภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ อาทิ ผลการวิจัยของ นพวรรณ บุญเจริญสุข, ภาณี อนันต์นวิ และสถาพร พงษ์พิภพ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การของผู้บริหาร ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สาเหตุเป็นเพราะ ผู้บริหารเชิงกลยุทธ์กำหนดขั้นตอนในการบริหารจัดการองค์การ มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรภายในองค์การให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้องค์การมีประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้นำยังต้องสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บุคลากร เกิดความกระตือรือร้น และมีแรงจูงใจอยากที่จะปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล คำแก้ว (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตในการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารพาณิชย์ เขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากและงานของ สุเทพ การกระสัง (2546) ได้ศึกษาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหารของคณะผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วน

ตำบล: ศึกษากรณีจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย ประสิทธิภาพการบริหารของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ ด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยกจังหวัดสระแก้ว พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานขององค์การด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับมีความสัมพันธ์สูงมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์จะต้องมีความคิดเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดแนวทางที่ดีที่สุดในองค์การ กระตุ้นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นต่อการทำงานในองค์การ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ขององค์การได้อย่างกว้างไกล เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัย ผลการวิจัยของ นพวรรณ บุญเจริญสุข, ภารดี อนันต์นาวิ และสถาพร พฤษภูมิกุล (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 และงานของ เพ็ชรชมพู พิษณุพันธ์เดชา (2561) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการควบคุมองค์การให้สมดุลเป็นภาวะผู้นำที่

มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงควรมีกลยุทธ์ในการวางแผนและมีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานการปฏิบัติงานได้อย่างบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน เนื่องจากการบริหารงานที่เข้มงวดมากเกินไปทำให้เกิดความกดดันในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานและไม่ส่งผลดีต่องานที่ได้มอบหมายไว้

3. ควรมีการปรับปรุง เครื่องมือ - เครื่องใช้ และสถานที่ปฏิบัติงาน ให้มีความพร้อมเพื่อการใช้งานอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการขยายขอบเขตงานวิจัยให้กว้างขึ้นโดยการเพิ่มขอบเขตงานวิจัยไปยังจังหวัด หรือหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำผลงานวิจัยไปศึกษาเปรียบเทียบเพิ่มเติมและพัฒนาต่อไป

2. ควรเพิ่มทำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น

3. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพถึงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานในองค์การในส่วนรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกมาใช้ในการพัฒนาแก้ไขปัญห และ เป็นการให้พนักงานมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัณฑ์กณัฐ สุวรรณรัชภูมิ (2557). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์:รูปแบบของผู้นำยุคใหม่. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2562. จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/download/4137/4097>.

- นพวรรณ บุญเจริญสุข ภารดี อนันต์นาวิ และ
สถาพร พงษ์พิบูล. (2561). องค์ประกอบ
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. *วารสารวิชาการ สถาบันการพล
ศึกษา*. 10(2), 273-291.
- เพชรชมพู พิษณุพันธ์เดชา. (2561). ภาวะผู้นำ
เชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*.
15(28), 26-35.
- ไพศาล คำแก้ว, ธนาญ ภูววิทยธร และวรรณ
วิษณีย์ ทองอินทราช. (2559). ความสัมพันธ์
ระหว่างการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับ
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน
ธนาคารพาณิชย์ เขตอำเภอเมือง จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ
และนานาชาติ ราชภัฏสุราษฎร์ธานี ครั้งที่
12 .วันที่ 27-28 ตุลาคม. ณ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 200-201.
- สุเทพ การกระสัง. (2546). *ประสิทธิภาพในการ
ทำงานของผู้บริหารของคณะผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษากรณีจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์หลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์:กรุงเทพฯ
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแยก (2556). *สภาพ
ทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ 14
พฤษภาคม 2562, จาก [http://www.
tayak.go.th](http://www.tayak.go.th)
- Dubrin, A. J. (2 0 0 7) . *Charismatic
and transformational leadership*.
Leadership. Boston, MA: Houghton
Mifflin Company.
- Hitt, M. A, Ireland, R. D and Hoskisson, R. E.
(2007) . *Management of strategy :
Concepts and Cases.China* : Thomson
South-Wettern.

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

นัตยา ทับยาง¹, พรศักดิ์ สุจริตรักษ์²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Email: ninnattaya15@gmail.com¹, dr_singha@hotmail.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการปฏิบัติงานของครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 352 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 67 คนและครูจำนวน 285 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามตามแนวคิดของบาส และอโวลีโอ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญาการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการสร้างบารมี

2. การปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผล การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา, การปฏิบัติงานของครู

The Relationship Between School Administrators' Transformational Leadership and Teachers' Performance under the Kanchanaburi Primary Education Service Area Office 3

Nattaya Tabyang¹, Phornsak Sucharitrak²

^{1,2}Educational Administration under the Muban Chom Bueng Rajabhat University

Email: ninnattaya15@gmail.com¹, dr_singha@hotmail.com²

Abstract

This research studied: 1) transformational leadership of school administrators; 2) the performance of the teachers; and 3) the relationship between transformational leadership of school administrators and the performance of teachers working under the Kanchanaburi Primary Education Service Area Office 3. The samples were consisted of 67 school administrators and 285 teachers 285 selected via proportionate stratified random sampling. The instrument used for data collection was questionnaire based on the Bas and Avolio's 5 rating scale at .93 reliability. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation, and correlation coefficient Pearson.

The research results were:

1) Transformational leadership of school administrators under the Kanchanaburi Primary Education Service Area Office 3 was found at a high level in all aspects. The average order can be placed in a descending value as: 'inspiration' 'individual intelligence' and 'prestige'.

2) The performance of teachers working under the Kanchanaburi Primary Education Service Area Office 3 overall was at a high level and was high in all aspects ranging from most to least as 'creative collaboration', 'role model for students', 'academic activities participations for professional development', 'students development', 'developing teaching instruments', 'systematically reporting students', and 'organising long-term effective learning activities'.

3) The relationship between school administrators' transformational leadership and teachers' performance under the Kanchanaburi Primary Education Service Area Office 3. correlated at statistically significance level of .01.

Keywords: Transformational leadership in school Administrators, teacher performance

บทนำ

ในสภาวะปัจจุบันโลกนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ หรือการศึกษา การปกครองและสิ่งต่าง ๆ อีกมากมายย่อมมีการแปรผันไปตามกาลเวลา ผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมต้องเรียนรู้และยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง จึงต้องมีการปรับตัว เพื่อให้ก้าวทันเหตุการณ์อยู่เสมอ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนแปลง ครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความมั่นคง มั่งคั่งทางเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทยเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีทิศทางและเป้าหมาย โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งเพื่อผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 หน้า 2) เพื่อสร้างคุณภาพคนไทยให้สามารถเรียนรู้พัฒนาตนได้เต็มศักยภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการ สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาจะต้องมีการวางกรอบเป้าหมายทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาศักยภาพสามารถแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องโดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข

การศึกษาเป็นกระบวนการที่จำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับการเรียนรู้และพัฒนามนุษย์ให้ไปสู่การพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพเพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิตแต่ระบบการศึกษาไทยยังไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเหล่านี้ การศึกษามีได้สอนให้คนจัดการกับการเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ

มาตรฐานสามารถผลิตคนที่มีคุณภาพและเป็นการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ผู้ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนการศึกษาคงหลีกเลี่ยงไม่พ้นผู้บริหารครูอาจารย์บุคลากร ฝ่ายสนับสนุนนักเรียนส่งผลต่อความร่วมมือและภาวะผู้นำของบุคลากรจึงเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันไปสู่การปฏิบัติงานและการร่วมมือกันในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และยังช่วยให้ข้อมูลต่าง ๆ กระจายไปอย่างรวดเร็วยังช่วยตอบสนองความต้องการของบุคลากรในการปฏิบัติงานนอกจากนี้บุคลากรจะต้องมีความรู้ทักษะความสามารถและภาวะผู้นำต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานแล้วยังต้องมีความร่วมมือร่วมใจ ความรักใคร่สามัคคีปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับกันว่าบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในทุก ๆ ระดับของสังคมคือผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาเพราะผู้นำจะต้องเป็นผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความรู้ความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนและการเรียนรู้รวมทั้งประสานสัมพันธ์และจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วงสินธ์, 2549 หน้า 29) ในศตวรรษที่ 21 ผู้นำต้องมีคุณสมบัติมองไปข้างหน้า สามารถสื่อสารได้อย่างดีให้ทุกคนในองค์กรทราบถึงแนวคิดและแนวปฏิบัติ มีความน่าเชื่อถือ อย่าโกหก อย่าหลอกลวง กล่าวได้กล้าเสีย วางแผนแล้วต้องเดินหน้าเลยอย่ากลัวผิด ผิดแล้วต้องรีบแก้อย่านั่งทับปัญหาต้องทำทำแล้วผิดแก้จะได้ถูกต้องกล้าคิดออกนอกกรอบคิดเพื่อหลุดพ้นและต้องคิดให้เกิดความเชื่อมโยงคิดโดยมีมิติใหม่ ต้องกล้าให้องค์กรมีความกะทัดรัด คล่องตัว ทำให้องค์กรใหญ่มีจิตวิญญาณขององค์กรขนาดเล็กเพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงให้เร็วที่สุด เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจผลักดันให้เกิดการพัฒนา

ในองค์กรนั้น ผู้บริหารศึกษาจึงเปรียบได้ว่า เป็นกำลังสำคัญที่จะนำพาองค์กรหรือหน่วยงานให้ก้าวไปในกระแสแห่ง การปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีพัฒนาไปในของยุคการเปลี่ยนแปลงทางบริบทที่หลากหลายส่วนนั้นผู้บริหารจะต้องบริหารตนเองให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

จากการศึกษาด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีข้อค้นพบ ดังนี้ ขวัญตา เกื้อกูลรัฐ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอบัวราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา โพธิ์อ้น (2558 หน้า 149) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขาดความเชื่อมั่นตนเอง ในประเด็นเรื่องของการสั่งการอย่างไม่ชัดเจนคลุมเครือและ นฤมล โยคานุกุล (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา พบว่า ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลที่ควรดำเนินการแก้ไขสูงสุด คือ ควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองตามความสามารถและความต้องการ ควรเอาใจใส่ผู้ร่วมงานด้วยความเสมอภาคเป็นกลางเคารพสิทธิของผู้อื่น และควรมอบหมายงานตามความสามารถและติดตามงานอย่างต่อเนื่องจากการศึกษาปัญหาด้านการปฏิบัติงานของครูมีข้อค้นพบ ดังนี้ วิไล จิระวัชชนานนท์ (2547 หน้า 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐาน

วิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่าค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 5, 7, 12 และกานนท์ อินทปัญญา (2549 หน้า 66) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนกรรณสูตศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่ามาตรฐานที่ 1 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และ ชุตินา แยมจำเมือง (2554 หน้า 95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า มาตรฐานที่ 6 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเฉลิมขวัญ ถือความสัตย์ (2558 หน้า 88) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารและพัฒนาโรงเรียนสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนดำเนินงานในการพัฒนา ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นแนวทางของผู้บริหารในการจัดการศึกษา เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นข้อมูลนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 1,116 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 81 คน ครู 1,035 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 352 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางของเครซีซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 p. 10) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม จำแนกตามอำเภอ/ตำแหน่ง จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้อำเภอ/ตำแหน่งเป็นชั้น ทำให้ได้ตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ บาสและอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1994 pp. 1-9) จำนวน 4 องค์ประกอบ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 12 องค์ประกอบ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scale) ลักษณะแบบสอบถามในตอนี่ 2 และ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับ มีความหมายดัง

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการ

ปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรม เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน และครูจำนวน 22 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาร์ค โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 เพื่อ ออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่างๆ ด้วยตนเองซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 286 ฉบับ จากทั้งหมด 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.25

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในวิจัยในครั้งนี้ มีหน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมา

1.2 จัดระบบข้อมูลตรวจสอบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์

1.3 นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลวัตถุประสงค์การวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครูใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบสอบถามตอน 2 และตอนที่ 3 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาหรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา หรือการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.12, S.D.=0.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$ = 4.34, S.D.=0.66) การกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{x}$ = 4.08, S.D.=0.76)

ตารางที่ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับที่
1. การสร้างบารมี (X_1)	3.85	0.85	มาก	4
2. การสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	4.34	0.66	มาก	1
3. การกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3)	4.08	0.76	มาก	2
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	4.04	0.8	มาก	3
รวม (X_{tot})	4.12	0.78	มาก	

การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x}$ = 4.04, S.D.=0.80) และการสร้างบารมี ($\bar{x}$ = 3.85, S.D.=0.85) ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

การปฏิบัติงานของครู	$\bar{x}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับที่
1. การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1)	4.11	0.69	มาก	6
2. การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (Y_2)	4.14	0.70	มาก	4
3. การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3)	4.02	0.79	มาก	10
4. การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผล (Y_4)	4.04	0.77	มาก	8
5. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5)	4.03	0.78	มาก	9
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_6)	3.88	0.80	มาก	12
7. การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7)	4.00	0.74	มาก	11
8. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8)	4.18	0.70	มาก	2
9. การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9)	4.14	0.71	มาก	3
10. การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y_{10})	4.28	0.72	มาก	1
11. การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11})	4.12	0.68	มาก	5
12. การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12})	4.11	0.70	มาก	7
รวม (Y_{tot})	4.09	0.74	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.09, S.D. = 0.74) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.28, S.D.=0.72) รองลงมาคือ การปฏิบัติตนเป็น

แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ($\bar{x} = 4.18$, S.D.=0.70) การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.14$, S.D.=0.71) การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ($\bar{x} = 4.14$, S.D.=0.70) การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\bar{x} = 4.12$, S.D.=0.68) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.88$, S.D.=0.80) อยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.11$, S.D. = 0.69) การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ($\bar{x} = 4.11$, S.D.=0.70) การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผล ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.77) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

อยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.78) การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ($\bar{x} = 4.02$, S.D.=0.79) การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ($\bar{x} = 4.00$, S.D.=0.74) ตามลำดับ ส่วนการจัดกิจกรรมการ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

	X1	X2	X3	X4	Xt ot	Ytot
X1	1					
X2	.290**	1				
X3	.247**	.352**	1			
X4	.287**	.448**	.389**	1		
Xtot	.452**	.290**	.247**	.303**	1	
Ytot	.170**	.292**	.293**	.314**	.285**	1

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม (Xtot) กับ การปฏิบัติงานของครูในภาพรวม (Ytot) มีค่าความสัมพันธ์ ($r = .285$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ในภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์กัน

ในทางบวก ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) สัมพันธ์กับการปฏิบัติของครูมากที่สุด ($r = .314$) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา (X_3) สัมพันธ์กับการปฏิบัติของครู ($r = .293$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) สัมพันธ์กับการปฏิบัติของครู ($r = .292$) ด้านการ

สร้างบารมี (X1) สัมพันธ์กับการปฏิบัติของครู

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และการสร้างบารมี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะเปรียบเสมือนดวงประทีปของสถานศึกษาเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของสถานศึกษาและเป็นจุดรวมพลังของทุกคนในสถานศึกษา ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาย่อมเป็นหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อหน่วยงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลงานเป็นส่วนรวม คุณภาพและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีผลสะท้อนต่อวิธีปฏิบัติงานและผลงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอย่างมาก ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2545, หน้า 278) กล่าวว่า สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการเสริมพลังผู้บริหารโรงเรียนให้มีโอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมีเวลาอยู่ทำงานที่โรงเรียนมากขึ้น และหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลักความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูและนักเรียนจะมีมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศิษฐ์ คาร์อด (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับสัทธิภาพการ

น้อยที่สุด ($r = .170$)

บริหารงาน ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ๆ เป็นเพราะว่า พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการทำให้ผู้ร่วมงานมีแรงจูงใจภายใน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวแต่อุทิศตนเพื่อกลุ่มมีการตั้งมาตรฐานในการทำงานสูงและเชื่อมั่นว่าจะบรรลุเป้าหมาย มีความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน มีการให้กำลังใจผู้ร่วมงานมีการกระตุ้นให้ตระหนักถึงสิ่งสำคัญในด้านการสร้างแรงจูงใจภายในให้กับผู้ร่วมงานมีการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ดังที่รัตติกรณ จงวิศาล (2543, หน้า 22-24) กล่าวว่า การที่ผู้นำจะประพฤติในทางที่จูงใจเกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตามโดยการสร้างแรงจูงภายใน การให้ความหมายและท้าทายในเรื่องงานของผู้ตาม ผู้นำจะกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม (Team Spirit) ให้มีชีวิตชีวา มีการแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้น โดยการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก ผู้นำจะทำให้ผู้ตามสัมผัสกับภาพทั้งดงามของอนาคต ผู้นำจะสร้างและสื่อความหวังที่ผู้นำต้องการอย่างชัดเจนผู้นำจะแสดงการอุทิศตัวหรือความผูกพันต่อเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้นำจะแสดงความเชื่อมั่นและแสดงให้เห็นความตั้งใจแน่วแน่จะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามมองข้ามผลประโยชน์ของตนเพื่อวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร ผู้นำจะช่วยให้ผู้ตามพัฒนาความผูกพันของตนต่อเป้าหมายระยะยาว และบ่อยครั้งพบว่า การสร้างแรงบันดาลใจนี้เกิดขึ้นผ่านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลทำให้ผู้ตามรู้สึกว่าเขาเองมีคุณค่าและกระตุ้นให้พวกเขาสามารถจัดการกับ

ปัญหาที่ตนเองเผชิญได้ ส่วนการกระตุ้นทางปัญญาช่วยให้ผู้ตามจัดการกับอุปสรรคของตนเอง และเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมควร ไกรพน (2546) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่พบว่าภาวะผู้นำผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่นตามความคิดเห็นของข้าราชการครูด้านการสร้างแรงบันดาลใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพนิต ศรีทอง (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่าด้านการสร้างแรงบันดาลใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศิษฐ์ คำรอด (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงาน ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัย ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างบาร์มี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นเพราะว่า การที่ผู้นำประพฤติตัวเป็นแบบอย่างหรือเป็นโมเดล สำหรับผู้ตาม ผู้นำจะเป็นที่ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และทำให้ผู้ติดตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกันผู้ตามจะพยายามประพฤติปฏิบัติเหมือนกับผู้นำและต้องการเลียนแบบผู้นำของเขาสิ่งที่ผู้นำต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงคุณลักษณะอันนี้คือ ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม ผู้นำจะมีความสม่ำเสมอมากกว่าการเอาแต่อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์วิกฤติ ผู้นำเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ว่าจะทำ

ในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและมีจริยธรรมสูง ผู้นำจะหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม ผู้นำจะแสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาด ความมีสมรรถภาพสูง ความตั้งใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความแน่วแน่ในอุดมการณ์ ดังที่ ขวัญชัย จะเกรง (2551, หน้า 25) กล่าวว่า พฤติกรรมที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง สามารถกระตุ้นอารมณ์ของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้น ก่อให้เกิดการเลียนแบบ และผูกพันต่อผู้บริหาร เห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษ ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับ ยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา ไว้วางใจ และภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงานกัน มีความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารสามารถนำพาพวกเขาเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ผู้บริหารต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้ผู้ร่วมงานรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเลลา ระโหฐาน (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่พบว่าด้านการสร้างบาร์มี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของแอนนา รัตนภักดี (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่พบว่าด้านการสร้างบาร์มี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ไชยคำ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย ที่พบว่าด้านการสร้างบาร์มีในภาพรวมอยู่ในระดับเช่นกัน

2. การปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผล การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) กล่าวว่า บทบาทของครูมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้จัดประสบการณ์และบรรยากาศในกระบวนการเรียนรู้ เสนอสาระที่ท้าทายที่สอดคล้องเพื่อให้รู้เท่าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนซึ่งต้องเร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและคนไทยให้เป็นคนดี คนเก่งมีความสุข ทำงานได้ มีคุณภาพ มีความเป็นไทยสามารถปรับตัว ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและสิ่งที่ครูในสถานศึกษาต้องการทำให้เกิดขึ้น เพื่อขอเข้ารับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ รูปลักษณ์ใหม่ของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยครูมีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเห็นความสำคัญและสมัครใจ

ในการพัฒนาตัวเองในทุก ๆ ด้าน เพราะครู คือ ส่วนหนึ่งของสังคมและเป็นผู้สร้างอนาคตของประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ อรุณทอง (2541) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพล พรหมประเสริฐ (2548) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล ทองสมฤทธิ์ (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า การปฏิบัติงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ๆ เป็นเพราะว่า ครูต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน การจัดความก้าวหน้าในการเรียน และทักษะการสร้างและพัฒนารายวิชา โดยครูต้องมีการวางแผนรายวิชา การคัดเลือกและสร้างอุปกรณ์การเรียนการสอนการใช้แหล่งทรัพยากรการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น ห้องถื่น สื่อ ประเพณี ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ที่อยู่ชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนร่วมให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาดตนเอง ครูจึงต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นเพื่อให้ประสิทธิภาพ

การทำงานนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ครูที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ต่อนักเรียน ต่อสังคม มีส่วนช่วยในการส่งเสริมกระตุ้น จัดประสบการณ์ ปลูกฝังค่านิยมให้กับนักเรียน มีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนครูและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล ทองสัมฤทธิ์ (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรเจิด อาจแก้ว (2542) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี ศรีชาติ (2556) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย วณิชรัตน์ (2548) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระยอง เขต 2 ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางครั้งอาจมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการเรียนรู้ เรียนตามบทเรียนตามสาระการเรียนรู้ มิได้เข้าถึงแก่นสาระของการเรียนรู้ อาจเนื่องด้วยปัจจัยหลายประการที่ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้นั้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ความสำคัญของการปฏิบัติงานของครูมีหลายประการ ครูทำหน้าที่อบรมสั่งสอน เสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อนำมาพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเป็นคนดี มีศีลธรรม ดูแลเอาใจใส่ คอยช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนามากขึ้นสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับการเรียนรู้ในระดับต่อไปได้ง่ายมากยิ่งขึ้นเมื่อได้รับการกระตุ้นส่งเสริมจากครูผู้สอน หน้าที่และบทบาทของครูจึงมีความสำคัญมากต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพวรรณ คำดี (2550) ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 2 ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล สินธุโร (2554) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ อรุณทอง (2541) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับวิทยา จักรไชย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนะของครูที่มีต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดยโสธร เขต 1 ที่พบว่า การปฏิบัติงานของครู ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในทุกด้าน พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวังเป็นผลให้การปฏิบัติงานเกิดความคาดหวัง พัฒนาความสามารถ และศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยผู้บริหารแสดงบทบาททำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกไว้วางใจตระหนักถึงภารกิจ และวิสัยทัศน์มีความจงรักภักดี และเป็นข้อจูงใจให้ผู้ร่วมงานมองไกลกว่าความสนใจของตน ซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์ขององค์กร ดังที่ รุ่ง แก้วแดง (2545, หน้า 278) กล่าวว่า สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการเสริมพลังผู้บริหารโรงเรียนให้มีโอกาสใช้

ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนมีเวลาอยู่ทำงานที่โรงเรียนมากขึ้นและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลักความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูและนักเรียนจะมีมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถวิล ทองสัมพันธ์ (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ที่พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภกิจ สานุรัตน์ (2546) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี ศรีชาติ (2556) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางใน

การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 การสร้างบารมี มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีเป้าหมายที่เป็นอุดมการณ์ชัดเจนในการทำงาน มีการกระตุ้นและเร้าให้ผู้ร่วมงานเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานต่าง ๆ มีลักษณะเป็นมิตรและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มาตรฐานที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่จะเกิดแก่ผู้เรียน มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ดังนั้นครูควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนค้นหาความรู้และสรุปความคิดรวบยอดได้ด้วยตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชานั้น ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติจริงสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ตรงได้เข้าใจถึงแก่นสารของเนื้อหา เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับต่อไป

1.3 จากผลวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูในภาพรวม คือ เรียงตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากมากไปหาน้อย คือ การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น ผู้บริหารควรมีความน่าเชื่อถือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างถือเป็น

โมเดลสำหรับผู้ตาม มีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงาน สามารถปรับตัวและรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้งที่สามารถเป็นผู้นำที่ดีต้องเห็นคุณค่าและความสำคัญของผู้ร่วมงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ได้แพร่หลายออกไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของผู้บริหาร

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
กานนท์ อินทปัญญา. (2549). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนกรรมสิทธิ์ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ขวัญชัย จะเกรง. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขต*

พื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ).

ขวัญตา เกื้อกูลรัฐ. (2554). *ภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษาขนาดกลาง อำเภอโพธาราม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

คำนิง ผุดผ่อง. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับ
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเล
ตะวันออก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

เฉลา ระโหฐาน. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและ
ประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชลบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏราชนครินทร์).

เฉลิมขวัญ ถือความสัตย์. (2555). *การตัดสินใจ
ของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต
2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร).

ชาญชัย ไชยคำภา. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย*.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี).

ชุติมา แยมจำเริญ. (2554). *กระบวนการนิเทศที่
สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน
เอกชนในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ถวิล ทองสัมฤทธิ์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่าง
การบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานของ
ครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).

ธงชัย วนิรัตน์. (2548). *การปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในเขตอำเภอแกลง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา).

นฤมล โยคานุกุล. (2556). *ภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
นครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).

บรรเจิด อาจแก้ว. (2542). *การศึกษาการ
ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

- พรทิพย์ อรุณทอง. (2541). *การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร).
- พรศิษฐ์ คำรอด. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ไพวรรณ คำดี. (2550). *การปฏิบัติงานของครูผู้สอน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่หนองคาย เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์ : พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). *โรงเรียนนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วรพนิต ศรีทอง. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิทยา จักรไชย. (2552). *ทัศนะของครูที่มีต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- วิไล จิระวัชชนานนท์. (2547). *การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).
- ศุภกิจ สานุสตัย. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- สมควร ไกรพน. (2546). *แบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- สมพร เมืองแป้น. (2548). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

- สมศรี ศรีชาติ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3. (2559). *แผนปฏิบัติการ ราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานฯ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2539). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.*
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2541). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.*
- สุพล พรหมประเสริฐ. (2548). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).*
- สุพล วังสินธ์. (2545). *การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ, 13(5), 40 - 43.*
- อัจฉรา โพธิ์อัน. (2558). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 4(1), 1-11.*
- อุบล สิ้นธุโร. (2554). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).*
- แอนนา รัตนภักดี. (2545). *แผนปฏิบัติการ 4 ปี (2552 - 2555). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.*
- แอนนา รัตนภักดี. (2553). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).*
- Bass, B. M. (1985). *Stogdill's handbook of leadership : A survey of theory and research.* New York: Free Press.

- Bass, Bernard M., and Bruce J. Avolio. (1994). *Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership*. Thousand Oaks.: Sage Publications.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607 - 610.

ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ภัทรวรรณ ทรัพย์สุนทร¹, สุชาดา เจริญพันธุ์ศิริกุล²

^{1,2}คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

E-mail: patwarunya.sett@bumail.net¹, suchada.c@bu.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย อายุระหว่าง 15–65 ปี ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าความแปรปรวน t - test และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีอายุระหว่าง 20–29 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพพนักงานเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท วัตถุประสงค์การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว และความถี่ในการเปิดรับสื่อใหม่ต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนา และอายุแตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์, การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ, นักท่องเที่ยวชาวไทย, กรุงเทพมหานคร

Factors of Tourism Public Relations Media Exposure on Travel Decision-Making of Thai Tourists Living in Bangkok

Patwarunya Setthanonwanich¹, Suchada Chareanpunsirikul²

^{1,2}School of Humanities and Tourism Management, Bangkok University

E-mail: patwarunya.sett@bumail.net¹, suchada.c@bu.ac.th²

Abstract

The objectives of this study were to investigate tourism public relations media exposure and how it affects travel decision-making of the Thai tourists living in Bangkok as well as to investigate personal factors affecting the travel decision-making in the same audience. The samples used in the study were Thai tourists aged 15–65 years resided in Bangkok. The sample size was 400 people. It employed a qualitative method using questionnaire for data collection. The statistics used to test the hypotheses were t-test and One-way ANOVA at significant level of 0.05.

The research findings showed that: 1) most of the respondents were females living in Bangkok aged between 20–29 years old with at least a bachelor degree. They were private employees and earn an average monthly income of 20,001–30,000 Baht. Different objectives, frequencies of new media exposure as well as domicile and age differently affected travel decision-making of the Thai tourists living in Bangkok at a significance level of 0.05.

Keywords: Public relations media exposure, travel decision-making Thai tourists, Bangkok

บทนำ

ประเทศไทยอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากเป็นประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม รวมไปถึงประเพณีท้องถิ่น ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นจำนวนมาก โดยแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การท่องเที่ยวมีบทบาททั้งกับเศรษฐกิจในท้องถิ่นและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไม่ต่างจากอุตสาหกรรมอื่น ๆ ของประเทศไทย

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจัดเป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจการจัดนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวได้รับ คือ บริการต่าง ๆ รวมไปถึงความสะดวกสบายตลอดการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่ใช้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ ความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตของประชาชน และผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ บริการที่นักท่องเที่ยวได้รับในรูปแบบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและมุ่งเน้นในเรื่องของการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาพักมากขึ้น และมีระยะเวลาการพักค้างคืนในประเทศที่ยาวนานขึ้น และให้มีการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวในประเทศสูงขึ้น นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังมีส่วนช่วยในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคอื่น ๆ และก่อให้เกิดการพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค ระบบการคมนาคมขนส่ง ระบบการสื่อสารสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น (อริสยา เสยานนท์, 2558)

ปัจจุบันสภาพสังคมมีการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มมากขึ้น โดยการสื่อสารมี

ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มนุษย์ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อให้บรรลุในวัตถุประสงค์ รวมถึงใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ทักษะ และความรู้สึจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งผ่านสื่อ สังคมต่างปรับตัวเข้าหาข้อมูลข่าวสารจากการเปิดรับสื่อจากหลาย ๆ ช่องทางเพื่อผลักดันให้ตนเองทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อีกทั้งเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้การเปิดรับและแสวงหาข้อมูลข่าวสารมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วขึ้น สื่อด้านการประชาสัมพันธ์จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดภาพลักษณ์ของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ การประชาสัมพันธ์จึงเป็นส่วนส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ ซึ่งจะได้จากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลที่มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวและชี้แจงข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ติดต่อสื่อและสนับสนุนการตัดสินใจทำหน้าที่โน้มน้าวใจผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ และเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงเพื่อสร้างภาพลักษณ์และทัศนคติที่ดีให้นักท่องเที่ยว เสริมสร้างความเชื่อถือศรัทธาในตัวนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามแบบแผนที่วางไว้ ทั้งนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย เห็นได้ว่าการดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวมีความสำคัญก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

จากการสำรวจพบว่า แนวโน้มนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในประเทศไทย เนื่องจากการสื่อสารโดยการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลนั้นยังมีไม่มากนัก จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้น ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปสู่ประชาชน โดยทำการเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หรือสื่อที่ทันสมัยอย่างอินเทอร์เน็ต โดยสื่อแต่ละประเภทต่างมีข้อดีข้อเสียที่แตกต่างกันไป การนำเสนอข่าวสารดังกล่าวมีหลายรูปแบบ เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในประเทศ การรณรงค์ให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็มีส่วนสนับสนุนให้ประชาชนมีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น

จากข้อมูลข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา เรื่องปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลและผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการการพัฒนา ปรับปรุง และเลือกสื่อการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับปัจจัยทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อปรับใช้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศและก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว และการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวตามหลักแนวคิดเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์การเปิดรับสื่อและแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจท่องเที่ยว

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ภูมิฐานะ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้

1.2 ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ของการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ และความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์

2. ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 – 65 ปี ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1970) กำหนดความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ดังนี้

$$N = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

แทนค่าสูตร

$$N = 227,774,133 / 1 + 227,774,133(0.05)^2$$

$$= 399.99$$

ดังนั้น จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการแจกแบบสอบถามทั้งหมด 400 ชุด

ขอบเขตการวิจัย

ด้านพื้นที่การวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับค่านิยมจากนักท่องเที่ยวและมีความสะดวกในการเดินทาง จำนวน 4 แห่ง แห่งละ 100 ชุด ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ตลาดนัดสวนจตุจักร เทอร์มินอล 21 และเยาวราช โดยข้อมูลได้จากการจัดอันดับ 20 สถานที่ท่องเที่ยวใน

กรุงเทพมหานคร (“20 ที่เที่ยวในกรุงเทพฯ 2020”, 2562)

ด้านระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

การศึกษาทำการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการดำเนินการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม – พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

1. ประชากรการวิจัย

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีอายุตั้งแต่ 15 – 65 ปี มีจำนวน 227,774,133 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 – 65 ปี เนื่องจากการสำรวจสถิติดักท่องเที่ยวภาพรวมทั้งประเทศใช้ประชากรที่มีอายุ 15 – 65 ปี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกใช้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีถิ่นพำนักอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย พัฒนาจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด โดยแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ 2) วัตถุประสงค์ของการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ 3) ความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์

ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด โดยแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ สามารถเลือกคำตอบได้เพียง 1 คำตอบ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว จำนวน 25 ข้อ ลักษณะคำถามแบบปลายปิดโดยใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) มี 5 ระดับ

4. การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อตามวัตถุประสงค์ และตัวแปรการวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือสถิติ IOC (Item Objective Congruence Index) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's Alpha (α)) ในแต่ละตัวแปรผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistics Program for the Social Sciences) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.910 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดย

ต้องมีค่าอัลฟา (α) มากกว่า 0.7 (Cronbach, 1990)

5. วิธีการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้งทุติยภูมิและปฐมภูมิ ทั้งจากการศึกษาหนังสือ ตำรา บทความ สื่อออนไลน์ วารสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารานุกรม และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 20–29 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001–30,000 บาท

ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว จำแนกตาม วัตถุประสงค์การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(n=400)

วัตถุประสงค์การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนในการท่องเที่ยว	353	88.3
ต้องการข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการพูดคุยสนทนากับบุคคลอื่น	19	4.8
ต้องการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว	15	3.8
ต้องการข้อมูลเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นหรือการตัดสินใจที่ทำได้แล้ว	13	3.3
รวม	400	100.0

จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์การเปิดรับ สื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อต้องการ ข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนในการท่องเที่ยว จำนวน 353 คน คิดเป็นร้อยละ 88.3 รองลงมา

คือ ต้องการข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการพูดคุย สนทนากับบุคคลอื่น จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 และต้องการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือ กิจกรรมด้านการท่องเที่ยว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวใน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

(n=400)

ประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่เปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
สื่อมวลชน	25	6.3
สื่อบุคคล	25	6.3
สื่อกิจกรรมพิเศษ	22	5.4
สื่อใหม่	328	82.0
รวม	400	100.0

เมื่อจำแนกตามประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านการท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับสื่อใหม่ มากที่สุด จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 รองลงมา คือ สื่อมวลชนและสื่อบุคคล มีจำนวน

เท่ากัน คือ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และสื่อกิจกรรมพิเศษ จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ประเภทของสื่อมวลชนที่เปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	20	80.0
หนังสือพิมพ์	2	8.0
นิตยสาร/วารสาร	3	12.0
รวม	25	100.0
ประเภทของสื่อบุคคลที่เปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกในครอบครัว	4	16.0
เพื่อน	15	60.0
บุคคลที่มีชื่อเสียง	4	16.0
เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว	2	8.0
รวม	25	100.0
ประเภทของสื่อกิจกรรมพิเศษที่เปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
งานนิทรรศการท่องเที่ยว	12	54.5
การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว	5	22.7
งานแสดงสินค้าการท่องเที่ยว	3	13.7
การอบรม/สัมมนา/ดูงาน	2	9.1
รวม	22	100.0
ประเภทของสื่อใหม่ที่เปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
อีเมล	4	1.0
เว็บไซต์	29	7.3
สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม	295	73.7
มีผู้ไม่ตอบ	72	18.0
รวม	400	100.0

เมื่อพิจารณาข้อมูล จำแนกตามปัจจัยการเปิดรับประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวพบว่า ส่วนใหญ่เลือก ประเภทของสื่อมวลชนที่เปิดรับ จำนวน 25 คน พบว่า เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเปิดรับมากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์ มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทสื่อบุคคลที่เปิดรับจากผู้เลือกตอบสื่อนี้จำนวน 25 คน พบว่า สื่อบุคคลที่เปิดรับมากที่สุดคือ เพื่อน มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0

และเปิดรับ 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52 เมื่อจำแนกตามประเภทสื่อกิจกรรมพิเศษจากผู้ตอบที่เลือกสื่อกิจกรรมพิเศษที่เปิดรับ จำนวน 22 พบว่า คนส่วนใหญ่เลือกงานนิทรรศการท่องเที่ยว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 และเปิดรับ 1 – 2 ครั้ง/สัปดาห์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน สื่อใหม่เปิดรับมากที่สุด คือ สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ และอินสตาแกรมมีจำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ

73.7 และเปิดรับมากกว่า 4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7

ตารางที่ 4 แสดงค่าความเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวโดยภาพรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	3.66	0.57	มาก
2. ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว	4.31	0.61	มากที่สุด
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.14	0.59	มาก
ภาพรวม	4.04	0.47	มาก

การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาด้านความสำคัญต่อการตัดสินใจในรายด้าน ลำดับแรก คือ ด้านการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยวมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร” สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ด้านสถานที่ท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรกคือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีทัศนียภาพสวยงาม เช่น ภูเขา ถ้ำ ผา ป่าไม้ น้ำตก แม่น้ำ ทะเล หาดทราย เป็นต้น มีความสำคัญอยู่ใน

ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว เช่น สวนน้ำ ตลาดน้ำ เป็นต้น มีความสำคัญอยู่ในระดับมากและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ พระราชวัง โบราณสถาน และวัดวาอาราม เป็นต้น

จากผลการวิจัยข้างต้น อาจเป็นเพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายด้านกายภาพ และมีประวัติศาสตร์ของชาติที่ยาวนานสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัทนี คำสำราญ (2559) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของชาวมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกไปสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ทะเล น้ำตก ภูเขา เกาะ ฯลฯ รองลงมา คือ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา ฯลฯ สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ เช่น ตลาดน้ำ งานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนา และอายุ แตกต่างกันมีการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิจัย ภูมิสำเนาที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจต่างกัน เนื่องจาก ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และแบบฉบับทางสังคมที่ต่างกันจึงส่งผลต่อการตัดสินใจที่ต่างกัน นอกจากนี้ อายุที่แตกต่างกันก็มีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกัน เพราะมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตที่ต่างกันอย่าง

ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ (2553) ที่กล่าวว่า คนเราทำพฤติกรรมตามแรงผลักดันจากภายนอก และพฤติกรรมส่วนใหญ่ของเรจะเป็นไปตามแบบฉบับที่สังคมวางเอาไว้ เช่น คนรุ่นไหนควรจะทำพฤติกรรมอย่างไรและสังคมทั่ว ๆ ไปมักจะกำหนดให้บุคคลที่มีคุณสมบัติประชากรแตกต่างกัน มีแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีการตัดสินใจต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สถาพร สิงหะ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวแบบดำนํ้าลึกของนักดำนํ้าชาวไทย พบว่า ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างในด้านอายุที่ต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวแบบดำนํ้าลึกแตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มี เพศ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า วัตถุประสงค์การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวต่างกัน การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวมักจะเลือกสนใจข่าวที่อยู่ในความต้องการของตนเอง เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Klapper (1960) กล่าวว่า ผู้รับสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าว

จากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกรับตามความคิดเห็น ความสนใจของตนเอง หรือเพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือเพื่อไม่ให้เกิดภาวะความไม่สมดุลทางจิตใจ หรือความไม่สบายใจ ส่วนประเภทสื่อประชาสัมพันธ์ ผลวิจัยพบว่า ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างกัน การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยวมีจุดหมายในการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ ต้องการพบเห็นสิ่งใหม่ ๆ รวมไปถึงตอบสนองความต้องการในการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วีรวรรณ แซ่จ้าว (2557) ที่กล่าวว่า การแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวควบคู่กันไปและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกัลยา กลิ่นบัวแก้ว (2559) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยวไหว้พระแก้ววัดในจังหวัดชลบุรี พบว่า การรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ที่ต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยวไหว้พระแก้ววัดในจังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน

ความถี่ในการเปิดรับสื่อ ผลวิจัยพบว่า ความถี่ในการเปิดรับสื่อใหม่ต่างกับการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สื่อใหม่เป็นสื่อที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน และสามารถเข้าถึงได้ง่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ อรสา ปานขาว (2555) กล่าวว่า สื่อใหม่ (New Media) เป็นสื่อที่เป็นที่นิยมอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ข่าวสาร ส่งผลให้ข่าวสารได้รับการจัดเก็บง่าย เป็นระบบ สะดวกรวดเร็วในการสืบค้นและ

นำไปใช้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้ มีทั้งรูปแบบการสื่อสารทางเดียวและการสื่อสารสองทาง เช่น ซีดีรอม อีเมล หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำเว็บไซต์ เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปริญา ผาตากแดด (2553) ศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อของผู้บริโภคในอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างประเทศแบบสำเร็จรูปพบว่า ความถี่ในการเปิดรับสื่อของนักท่องเที่ยวที่แตกต่างของกันของเที่ยวกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างประเทศแบบสำเร็จรูปแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อต้องการข้อมูลในการตัดสินใจวางแผนในการท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจึงควรทำการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ ครอบคลุมความต้องการของนักท่องเที่ยวและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

2. จากผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวด้านสถานที่ท่องเที่ยว โดยลำดับแรก คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีทัศนียภาพสวยงาม เช่น ภูเขา ถ้ำ ผา ป่าไม้ น้ำตก แม่น้ำ ทะเล หาดทราย เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทย

3. จากผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เปิดรับสื่อใหม่มากที่สุด โดยสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ อิน스타그램 ส่งผลต่อ

การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานครกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อใหม่ โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด

4. ผู้ประกอบการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สามารถนำผลลัพธ์จากงานวิจัยนี้ ไปประยุกต์และพัฒนาเพื่อเพิ่มปริมาณสื่อสังคมออนไลน์ในการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เนื่องจาก เป็นสื่อที่มีความทันสมัยและสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2561). *สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2561*. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2563, จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=497
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *สถานการณ์การท่องเที่ยวไทยที่สำคัญ. รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2562, จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20191025094442.pdf
- กาญจนา แก้วเทพ. (2553). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ณัฐกัลยา กลิ่นบัวแก้ว. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาเที่ยวไหว้พระแก้ววัดในจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา).

- ปริญญา ผาตากแดด. (2553). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้บริโภค ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยวต่างประเทศแบบสำเร็จรูป. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- มัทนี คำสำราญ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของชาวมุสลิมในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- วีรวรรณ แซ่จำว. (2558). อิทธิพลของทัศนคติและความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจวางแผนการท่องเที่ยว. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- สถาพร สิงหะ. (2556). การเปิดรับสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวแบบดำน้ำลึกของนักดำน้ำชาวไทย. (การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- อรสา ปานขาว. (2555). การบริหารงานโฆษณา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อริสรา เสยานนท์. (2558). การประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Klapper, J. T. (1960). *The effects of mass communication*. New York: The Free.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper and Row.

คาดหวังต่อสวัสดิการข้าราชการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน : กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

ทัตดาว ไกรยา

สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: s59123450063@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน 3) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน โดยมีกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง จำนวน 131 นาย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$)

ผลการศึกษาพบว่า

1) ความพึงพอใจต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.226$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการศึกษา 2) ความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.602$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการศึกษา รองลงมา คือ ด้านความมั่นคง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย 3) ความต้องการจำเป็นต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า มีความต้องการจำเป็นทุกด้าน จัดเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านความมั่นคง ลำดับที่ 3 ด้านนันทนาการ ลำดับที่ 4 ด้านเศรษฐกิจ และลำดับสุดท้ายด้านสุขภาพอนามัย

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, สวัสดิการ, ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน, สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

Expectations towards the Welfare of Non-commissioned Police Officers: A Case Study of Nang Leang Police Station

Thatdao Kraiya

Police Administration Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

Email: s59123450063@ssru.ac.th

Abstract

The purpose of this research were to study 1) welfare satisfaction in non-commissioned police officers; 2) their welfare expectations in non-commissioned police officers; and 3) welfare needs in non-commissioned police officers. The samples were 131 non-commissioned police officers from Nang Loeng Police Station. The statistics used in the analysis use the percentage, mean, and prioritize the necessary needs by using the Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) method.

The results showed that 1) the overall satisfaction level was at a low level with an average of 2.226 with the highest aspect on 'health', 'economy', and 'education'. On the other hand, 2) welfare expectation was at a highest level with an average of 4.602. By aspect, it was found that the highest aspect was 'education', 'stability', and 'health.' Moreover, 3) the welfare needs were ranked in the order of importance as 'education', 'stability', 'recreation', 'economy' and 'health'.

Keywords: Expectation, welfare, non-commissioned police, Nang Leang Police Station Police Station

บทนำ

ปัญหาการกระจายรายได้เป็นปัญหาสำคัญที่พบได้ในทุกประเทศ ทั้งในแง่เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะปัญหาความยากจน ความไม่เทียมของรายได้ ประเทศไทยมีการแก้ปัญหา ได้แก่ การปฏิรูประบบสวัสดิการ ซึ่งมีแนวคิด 4 ประการ คือ 1) การบริการทางสังคม อาทิ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านการทำงานหรือรายได้ และด้านกีฬาหรือนันทนาการ 2) การประกันสังคม อาทิ ระบบประกันสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ ระบบบำเหน็จบำนาญ 3) การช่วยเหลือทางสังคม อาทิ สวัสดิการเด็กปฐมวัย สวัสดิการกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ ผู้พิการ สวัสดิการที่อยู่อาศัย สวัสดิการด้านทำงานและรายได้ 4) การสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม อาทิ ระบบสวัสดิการชุมชน ระบบส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง ระบบส่งเสริมความเข้มแข็งภาคประชาสังคม วิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นต้น แต่การปฏิรูประบบสวัสดิการก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากการจัดสวัสดิการไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ แต่ภาพพจน์ของข้าราชการตำรวจก็ไม่ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนต้องประสบกับปัญหาค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ เนื่องจากมีรายได้น้อย รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ทำให้ต้องแสวงหารายได้ในทางที่ทุจริต เพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัว ซึ่งเมื่อพิจารณาจากปัญหาดังกล่าวการจัดสวัสดิการที่เพียงพอจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานอย่างแน่นอน (ไพฑูริย์ พิทักษ์ธรรม, 2541)

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นกำลังพลที่สำคัญอย่างยิ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากกำลังพลส่วนใหญ่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด การที่ภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

(สุนิสา ทัดติยพงศ์, 2553) สวัสดิการสำหรับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนับว่าสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย การจัดระบบสวัสดิการเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ การจัดสวัสดิการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าเป็นการช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นในระดับหนึ่ง ส่งผลให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน แต่จากการศึกษาเรื่องการจัดสวัสดิการที่จัดขึ้นยังไม่เพียงพอ และไม่ตรงกับความต้องการ โดยเฉพาะบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน โดยทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการศึกษาพบว่า รายได้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนมีรายได้น้อย มีภาระหนี้สินรวมถึง ค่าครองชีพในปัจจุบันที่สูงขึ้น แต่มีเงินเดือนและค่าตอบแทนในอัตราที่ได้รับ 3 ใน 4 ของรายจ่ายเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับหนี้สินพบว่า ระดับชั้นยศสิบตำรวจตรี - ดาบตำรวจ จะต้องแบ่งเงินนำไป ผ่อนหนี้สินเดือนละประมาณ 4,269.81 บาท (พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ, 2546 : 182-184)

สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง เป็นสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในเขตกรุงเทพมหานคร รักษาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งมีภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ถวายความอารักขาแด่องค์พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ รอรับขบวนเสด็จและคอยให้ความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เนื่องจากสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งมีที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับกับสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น พระตำหนักสวนกุหลาบ พระตำหนักจิตรลดารโง่งน ปารุสกวัน บ้านพิษณุโลก องค์การสหประชาชาติ เป็นต้น และจากปัญหาการขาดแคลนกำลังพลของสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ดังตาราง

ตารางที่ 1 อัตราค่าจ้างพลข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

ลำดับ	ตำแหน่ง	อัตรา อนุญาต	ตัวคน ครอง	ว่าง	ไปช่วย	มา ช่วย	ให้ออก ไว้ก่อน	ปฏิบัติ จริง
1	งานอำนวยการ	9	2	6	1	-	-	1
2	งานป้องกัน ปราบปราม	157	91	66	16	5	1	79
3	งานจราจร	60	45	15	2	-	-	43
4	งานสืบสวน	10	6	4	-	1	-	7
5	งานสอบสวน	9	-	9	-	1	-	1
รวม		245	145	100	20	7	1	131

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนและกำลังพล สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง, 2562

จากตารางพบว่าจำนวนอัตราอนุญาต (245 นาย) เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่จริง (131 นาย) แสดงว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ขาดแคลนบุคลากรเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ยังมีการกิจต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ต้องมีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น ทำงานหนักขึ้น ดังนั้นการจัดสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง จึงเป็นเรื่องที่สำคัญและเร่งด่วนที่ต้องมีการพิจารณาและทบทวนในเรื่องนี้ เพื่อให้การจัดสวัสดิการตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจ ความคาดหวังและความต้องการจำเป็นต่อสวัสดิการ การดำเนินการด้านสวัสดิการอันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขการจัด

สวัสดิการให้เพียงพอและตรงต่อความต้องการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
3. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสวัสดิการ

1.1 ความหมาย

Sonsiri (2010) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการ ว่า มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษ เช่น Employee services, Benefit programs และ Employee welfare เป็นต้น สวัสดิการ คือ บริการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่หน่วยงานหรือองค์กรจัดขึ้นเพื่อให้ข้าราชการ

พนักงาน หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรนั้น ได้รับความสะดวกสบายในการทำงาน มีความมั่นคงในอาชีพ หรือได้รับประโยชน์ที่นอกเหนือจากเงินเดือน หรือค่าจ้างประจำ ทั้งนี้เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจที่ดี เพื่อที่จะใช้กำลังกาย กำลังสติปัญญา ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ไม่ต้องวิตกกังวลกับปัญหาส่วนตัวและปัญหาครอบครัว ส่งผลให้มีความพึงพอใจในงานที่ทำและตั้งใจทำงานนั้นได้นานที่สุด

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการ

ไพเกอร์ และไมเออร์ (Pigors & Myers, 1981) ได้แบ่งประเภทของการจัดสวัสดิการออกเป็น 6 ด้าน คือ

1.2.1 สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงการจ่ายเงินช่วยเหลือบุคคลในครอบครัวของพนักงาน เช่น ค่าเช่าบ้านเงินทุนช่วยเหลือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ รักษาพยาบาลตัวเองและครอบครัว การจ่ายเสื้อผ้าหรือเครื่องแบบให้ใช้ในการปฏิบัติงาน การจัดตั้งสหกรณ์ การจัดยานพาหนะสำหรับรับ-ส่ง การจัดสรรที่ดิน และการเช่าซื้อ เป็นต้น

1.2.2 สวัสดิการด้านการศึกษา เช่น การให้ห้องสมุดทางวิชาการ การให้ทุนการศึกษา เพื่อให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเรื่องการศึกษาของบุตรด้วยบริการต่าง ๆ ในด้านนี้

1.2.3 สวัสดิการด้านสังคมสงเคราะห์ บริการประเภทนี้มีขอบเขตกว้างขวางมากโดยรวมถึงการให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือทางกฎหมาย การรับฟังเรื่องราวพิจารณาร้องทุกข์และบริการอื่น ๆ เช่น การจัดสถานที่ทำงาน โรงอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม ให้ถูกสุขลักษณะอนามัย

1.2.4 สวัสดิการด้านนันทนาการ เช่น จัดให้มีสโมสร มีการแข่งขันกีฬา มีกิจกรรมที่สร้าง

ความสนุกสนาน มีห้องพักผ่อนหย่อนใจนอกเวลาทำงาน

1.2.5 สวัสดิการด้านการสร้างความมั่นคง ได้แก่ ผลประโยชน์หรือการบริการตอบแทนที่สร้างความมั่นคง เช่น เงินบำเหน็จบำนาญ เงินทดแทน ประกัน เงินทุนสงเคราะห์ประเภทต่าง ๆ

1.2.6 สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย มีการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกปี มีการให้บริการด้านการแพทย์และพยาบาล การจ่ายยา การอนุญาตให้ลาป่วยเพื่อพักรักษาตัวและการจัดผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้า แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของการจัดสวัสดิการของไพเกอร์และไมเออร์ (Pigors & Myers) มาเป็นประเด็นศึกษาวิจัยในด้านตัวแปรตาม ดังนี้

1. อายุ
 2. ระดับการศึกษา
 3. ระยะเวลาในการรับข้าราชการ
 4. ระดับชั้นยศ
 5. สายงานที่รับผิดชอบ
 6. รายได้ต่อเดือน
 7. สถานภาพการสมรส
- ตัวแปรตาม

ความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการ
ตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านสุขภาพอนามัย
3. ด้านนันทนาการ
4. ด้านความมั่นคง
5. ด้านการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง จำนวนทั้งหมด 131 นาย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง โดยใช้จำนวนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ทั้งหมด ประกอบด้วย สิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จ่าสิบตำรวจ ดาบตำรวจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้ทำการปรับปรุงคำถามให้เหมาะสมกับสภาพหน่วยงานและบุคลากรในหน่วยงานที่ทำการศึกษาโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามด้านตัวแปรอิสระ หรือ ลักษณะบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการรับราชการ ระดับชั้นยศ สายงาน ที่รับผิดชอบ เงินเดือน และสถานภาพการสมรส

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังสวัสดิการของ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ ด้านความมั่นคงและ ด้านการศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคาดหวังสวัสดิการ รวมทั้งได้เสนอแนะปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการโดยการทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

2. ขอความร่วมมือจากฝ่ายทะเบียนและกำลังพลช่วยแจกแบบสอบถามและประสานงานเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 19 - 22 กุมภาพันธ์ 2562 และรับแบบสอบถามกลับมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 131 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อใช้ในการหาตัวแปรอิสระหรือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และใช้ในการหาความพึงพอใจและความคาดหวังสวัสดิการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. การวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นของสภาพการปัจจุบันและความคาดหวังของ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) จากมากไปหาน้อย โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index

(PNI_{Modified}) เพื่อจัดลำดับความต้องการ
จำเป็น

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 ด้านการศึกษา ส่วนมากมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 ด้านระยะเวลารับราชการ ส่วนมากมีระยะเวลารับราชการ 3 – 7 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.5 ระดับชั้นยศ ส่วนมากมีระดับชั้นยศดาบตำรวจ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ด้านสายงานที่รับผิดชอบ ส่วนมากสายงานป้องกันและปราบปราม จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ

60.3 ด้านรายได้ต่อเดือน ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 ด้านสถานภาพการสมรส ส่วนมากสมรสแล้วอยู่ด้วยกัน จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6

2. ระดับความพึงพอใจต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.226$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลำดับแรก คือ ด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 2.358$) รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.329$) ด้านนันทนาการและด้านความมั่นคง ($\bar{X} = 2.172$) และด้านการศึกษา ($\bar{X} = 2.09$) ตามลำดับดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

ความพึงพอใจต่อสวัสดิการ	ระดับความพึงพอใจ			ลำดับ
	Mean	S.D.	แปลผล	
1. ด้านเศรษฐกิจ	2.329	.739	น้อย	2
2. ด้านสุขภาพอนามัย	2.358	.872	น้อย	1
3. ด้านนันทนาการ	2.172	.974	น้อย	3
4. ด้านความมั่นคง	2.172	.974	น้อย	3
5. ด้านการศึกษา	2.099	.839	น้อย	5
ภาพรวม	2.226	.839	น้อย	

3. ระดับความคาดหวังต่อสวัสดิการข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.602$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลำดับแรก คือ

ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.631$) รองลงมา คือ ด้านความมั่นคง ($\bar{X} = 4.617$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.596$) ด้านนันทนาการ ($\bar{X} = 4.595$) และด้านสุขภาพอนามัย ($\bar{X} = 4.572$) ตามลำดับดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

ความคาดหวังต่อสวัสดิการ	ระดับความคาดหวัง			ลำดับ
	Mean	S.D.	แปลผล	
1. ด้านเศรษฐกิจ	4.596	.731	มากที่สุด	3
2. ด้านสุขภาพอนามัย	4.572	.697	มากที่สุด	5
3. ด้านนันทนาการ	4.595	.690	มากที่สุด	4
4. ด้านความมั่นคง	4.617	.658	มากที่สุด	2
5. ด้านการศึกษา	4.631	.680	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.602	.654	มากที่สุด	

4. ระดับความต้องการจำเป็นต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) พบว่า ภาพรวมค่าเท่ากับ 1.071 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ลำดับแรก คือ ด้านการศึกษา (PNI = 1.206) รองลงมา คือ ด้านความมั่นคง (PNI = 1.125) ด้านนันทนาการ (PNI=1.115) ด้านเศรษฐกิจ (PNI = 0.973) และด้านสุขภาพอนามัย (PNI = 0.938) ตามลำดับดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความต้องการจำเป็นต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง

ความต้องการจำเป็น	สภาพการปัจจุบัน			สภาพความคาดหวัง			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านเศรษฐกิจ	2.329	.739	น้อย	4.596	.731	มากที่สุด	0.973	4
2. ด้านสุขภาพอนามัย	2.358	.872	น้อย	4.572	.697	มากที่สุด	0.938	5
3. ด้านนันทนาการ	2.172	.974	น้อย	4.595	.690	มากที่สุด	1.115	3
4. ด้านความมั่นคง	2.172	.974	น้อย	4.617	.658	มากที่สุด	1.125	2
5. ด้านการศึกษา	2.099	.967	น้อย	4.631	.680	มากที่สุด	1.206	1
ภาพรวม	2.226	.839	น้อย	4.602	.654	มากที่สุด	1.071	

หมายเหตุ 1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) จากมากไปหาน้อย โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI modified) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

$$\text{ความต้องการจำเป็น (PNI)} = \frac{\text{สภาพการดำเนินการที่คาดหวัง (I) สภาพการดำเนินการปัจจุบัน (D)}}{\text{สภาพการดำเนินการปัจจุบัน (D)}}$$

2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการพัฒนาสมรรถนะด้านต่างๆ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์เป็นรายสมรรถนะบุคคลากร โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบัน/คาดหวังให้มีการดำเนินการน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบัน/คาดหวังให้มีการดำเนินการน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบัน/คาดหวังให้มีการดำเนินการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบัน/คาดหวังให้มีการดำเนินการมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินการปัจจุบัน/คาดหวังให้มีการดำเนินการมากที่สุด

3. การจัดลำดับนั้น โดยเรียงจากค่า PNI จากค่ามากที่สุดไปน้อยที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังต่อ
สวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
กรณีศึกษา : สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อสวัสดิการของข้าราชการ
ตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา : สถานีตำรวจนครบาล
นางเลิ้ง ภาพรวม ($\bar{X}$ = 2.226) อยู่ในระดับน้อย
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อย
เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเงินเดือนเมื่อเทียบกับ
ความสามารถและความรับผิดชอบตามตำแหน่ง
หน้าที่ที่ปฏิบัติในปัจจุบันที่ยังไม่สมดุลกัน อีกทั้ง
สวัสดิการเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิด
แรงจูงใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่
โดยมีหลักประกันที่แน่นอนหรือได้รับประโยชน์
อื่นนอกจากค่าจ้างประจำ เป็นสิ่งจูงใจทำให้มี
ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีความรักงาน
และจะทำงานให้มีคุณภาพ แต่ในปัจจุบันสภาพ
การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินที่มีอย่างจำกัด
ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้กับทุกหน่วยงาน
ได้อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับทฤษฎีของ
Frederick Herzberg ซึ่งกล่าวว่า บุคคลจะ
ปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ผลผลิตเพิ่มขึ้น
ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจใน
การปฏิบัติงาน การทำให้เกิดความพึงพอใจในการ
ปฏิบัติงาน เรียกว่า ปัจจัยกระตุ้นหรือปัจจัยจูงใจ
(Motivator Factors) ผู้ปฏิบัติงานจะได้รับการ
ตอบสนองในทางบวก จะเป็นการกระตุ้นให้ได้รับ
ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement)
ความก้าวหน้าในงาน (Advancement) มีความรับผิดชอบ
(Responsibility) และได้รับการยอมรับนับถือ
(Recognition) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุจิตต์ บุตดาวเวียง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง
สวัสดิการข้าราชการตำรวจระดับชั้นประทวน

สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการ
ตำรวจระดับชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเมือง
ขอนแก่นมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการ ภาพรวม
อยู่ในระดับน้อย

2. ความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการ
ตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง
ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.602) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด
เช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดสวัสดิการของ
สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ส่วนใหญ่ข้าราชการ
ตำรวจชั้นประทวนมีรายจ่ายไม่เพียงพอกับรายได้
มีภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นจากการที่
ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนยังไม่พึงพอใจต่อ
เงินเดือนที่ได้รับ และสวัสดิการบางอย่างเกิด
ความล่าช้าของการเบิกจ่าย รวมถึงที่พักอาศัย
ไม่เพียงพอ อุปกรณ์สำนักงานไม่เพียงพอ ขาดเงิน
สนับสนุนจัดกิจกรรมต่าง ๆ จึงมีความต้องการ
สวัสดิการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้น
ความต้องการของ Maslow คือ 1) ความต้องการ
ทางร่างกาย (physiological needs) 2) ความต้องการ
ความปลอดภัยและมั่นคง (security or safety
needs) 3) ความต้องการความรักหรือการยอมรับ
(love and belonging needs) 4) ความต้องการ
การยกย่อง (esteem needs) 5) ความต้องการ
ความสำเร็จในชีวิต (self - actualization) ทฤษฎี
ลำดับความต้องการของมาสโลว์ สามารถเป็น
แนวทางในการบำรุงกำลังขวัญในเรื่องสวัสดิการ
ของผู้ปฏิบัติงาน ในความต้องการด้านความมั่นคงใน
ชีวิตและความต้องการสวัสดิการ (ไพฑูริย์ พิทักษ์ธรรม,

2541) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิร มาละเงิน (2552) ศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทางฉัตร อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทางฉัตร อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นของความคาดหวังต่อสวัสดิการของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง มีความต้องการจำเป็นทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่า สภาพที่ควรจะเป็นมีความต้องการสูง แต่สภาพการปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามที่ต้องการ จึงมีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นทุกข้อจึงเป็นความต้องการจำเป็นทั้งสิ้น การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ คือ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการศึกษา ลำดับที่ 2 คือ ด้านความมั่นคง ลำดับที่ 3 คือ ด้านนันทนาการ ลำดับที่ 4 คือ ด้านเศรษฐกิจ ลำดับที่ 5 คือ ด้านสุขภาพอนามัย จากการจัดเรียงลำดับความสำคัญ สภาพที่เป็นจริงของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งต้องการให้มีการจัดการด้านการศึกษา มากที่สุด ด้านการศึกษา ซึ่งเป็นด้านที่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งเห็นว่ามีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดให้มีการส่งเสริมความรู้ด้านภาษาต่างประเทศแก่ข้าราชการ จัดให้มีห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้า และจัดให้มีการสอนเสริมก่อนสอบเลื่อนฐานะเป็นชั้นสัญญาบัตร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดสวัสดิการของ Pigors และ Myers (1956 : 631-369) สวัสดิการด้านการศึกษาการให้ทุนการศึกษาเพื่อให้ข้าราชการหรือพนักงานมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งช่วยเหลือการศึกษาของบุตรด้วย การจัดทำสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานการ

ให้มีห้องสมุดทางวิชาการ และการจัดให้มีการฝึกอบรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงสิริ วิชิรานนท์ และ อรุณี อรุณเรือง (2559) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็น ได้แก่ จำนวนและความเพียงพอของอุปกรณ์/สื่อการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของระบบที่บริการด้านการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวินิจฉัยเชิงคุณภาพควบคู่เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรต่อไป

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจ ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นหลาย ๆ องค์การ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อดีและข้อเสีย ในการทำงานของแต่ละองค์กรเพื่อนำมาปรับใช้และพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการให้ดีขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจและความคาดหวังของสวัสดิการ

เอกสารอ้างอิง

ทรงสิริ วิชิรานนท์ และ อรุณี อรุณเรือง. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. *มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(1), 75 – 86. จาก <https://repository.rmutp.ac.th /xmlui/>

bitstream/handle/123456789/3040/IR
D_62_10.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- ฝ่ายทะเบียนและกำลังพล สถานีตำรวจนครบาล นางเลิ้ง. (2562). สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.pdd.police.go.th/>
- พงศ์พัศ พงษ์เจริญ. (2546). *คิดใหม่ ทำใหม่ : ตำรวจยุคทักษิณ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- ไพฑูรย์ พิทักษ์ธรรม. (2541). *ปัญหาและความต้องการสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษากรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน และพลตำรวจ ในกองบังคับการตำรวจนครบาล 7*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- สุจิตต์ บุตดาเวียง. (2552). *สวัสดิการข้าราชการตำรวจจากระดับชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สุนิสา ทัดติยพงศ์. (2553). *ความต้องการสวัสดิการข้าราชการตำรวจชั้นประทวน : ศึกษากรณีกองบังคับการที่ขึ้นตรงสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก).
- อชิร มาละเงิน. (2552). *ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยฉัตร อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).
- Pigors, P. and C.A. Myers. (1956). *Personnel Administration : A Point of View and Method*. (3 rd ed). New York: McGraw-Hill Book Compan.
- Sonsiri, P. (2010). *Attaching values to welfare of workers of Thai City Electric Co.Ltd*. Master of Labor and welfare Development Thesis, Thammasat University. (Thailand).

คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

ธารารัตน์ ตะเคียนศก

สาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ, มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: s59123450066@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประเด็น คือ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าว 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การเก็บข้อมูลใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ผลการศึกษามีดังนี้

1. ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณาตามข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของแรงงานต่างด้าว รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 รองลงมา คือ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอ และยุติธรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 และด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าว พบว่า แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศสถานภาพสมรส การศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอายุ เชื้อชาติ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงานในประเทศไทย , แรงงานต่างด้าว , ชุมชนตลาดศรีเขมา

The Quality of Work Life in Migrant Workers in Thailand: A Case Study of Sri-khema Market, Bangsue District, Bangkok

Tararat Takhiansok

Police Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University
Email: s59123450066@ssru.ac.th

Abstract

The research studied: 1) the level of quality of work life in migrant workers and 2) comparison of the level of quality of work life in migrant workers differentiated by personal factors. The research uses quantitative method to study 232 participants in Sri-khema Market in Bangsue district of Bangkok. It used surveys for data collection. Statistical analysis was done using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. If the overall ANOVA resulted in a P value less than 0.05, Least Significant Method would be used to produce pairwise comparison.

The result found:

1) The overall level of quality of life was at a high level with a mean of 3.60. Once studied by aspect, it was found that 'work benefiting the society' was rated the highest at 4.17, follow by 'fair wages' at 4.16 and 'safe and healthy working condition' at 4.09 consecutively.

2) The comparison of the level of quality of life in migrant workers in Sri - khema differentiated by personal factors found: gender, marital status, education level, and income level do not induce different level in the quality of life whereas age, nationality and length of employment induce differences in the levels of quality of life.

Keywords: Quality of work life in Thailand, migrant workers, Sri - khema community

บทนำ

ประเทศไทยประสบปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายมาเป็นเวลานาน รัฐบาลเริ่มเข้ามาแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เนื่องจากการลักลอบเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากประเทศไทยมีการเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวภาคอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความต้องการแรงงานจำนวนมาก ประกอบกับแรงงานไทยไม่นิยมทำงานสกปรก งานหนักและงานเสี่ยง รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านที่ด้อยกว่าประเทศไทยมาก (คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย, 2550)

ประเทศไทยมีความต้องการแรงงานต่างด้าวเนื่องจากขาดแคลนแรงงานระดับล่างหรือแรงงานไร้ฝีมือ โดยเฉพาะงานประมง และงานอุตสาหกรรมต่อเนื่อง งานภาคเกษตรกรรม งานก่อสร้าง และงานคนรับใช้ การนำเข้าแรงงานต่างด้าวในจำนวนที่เหมาะสมกับความต้องการจึงมีความจำเป็น เพื่อการขยายตัวทางภาคการผลิตและภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งลักษณะทางภูมิประเทศของไทยที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งทางบกและทางน้ำ โดยติดต่อกับประเทศพม่า ลาว กัมพูชาและมาเลเซีย ทำให้ประชาชนระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน สามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้ง่าย ยิ่งเป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานจากประเทศที่ด้อยกว่าทางเศรษฐกิจเดินทางเข้ามาเพื่อเติมช่องว่างของการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวยังไม่มีผลต่ออัตราการว่างงานของคนไทย ควรมีการส่งเสริมศักดิ์ศรีของมนุษย์ คือ ให้ทุกคนเข้าถึงการเลือกงานได้อย่างอิสระ การรับรู้ สิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน รายได้ที่ช่วยให้สามารถตอบสนองความต้องการ

และความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และความคุ้มครองทางสังคมในระดับที่พอเพียงสำหรับคนงานและสมาชิกในครอบครัวของคนงานซึ่งถือเป็น “งานที่มีคุณค่า”

ดังนั้น การที่มีคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ ที่ส่งผลในหน้าที่การงานในการประกอบอาชีพต่าง ๆ การที่คนเราจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้น เราต้องรู้จักตัวเองก่อน เพราะตัวเราเท่านั้นที่จะสามารถธำรงความสำเร็จให้กับตัวเองได้ โดยมีการทำงานก็เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่จะทำให้ชีวิตมีความสุขได้ องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจะมีทั้งหมด 4 ด้าน ด้านกาย ด้านจิต ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การมีองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจะทำให้ส่งผลดีต่อตัวเราและเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและเมื่อมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีและทำให้การปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานของแรงงานต่างด้าว ที่อาศัยในชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร นำไปสู่การทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่งผลให้องค์กรมีการพัฒนา และมีบุคลากรที่มีคุณภาพในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญนำเสนอและเป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจในงานวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน

วอลตัน (Walton, 1973) กล่าวถึง คุณภาพชีวิตการทำงานว่าเป็นลักษณะการทำงานที่ตอบสนองความต้องการ และความปรารถนาของบุคคลโดยพิจารณาคุณลักษณะแนวความคิดเป็นบุคคล สภาพตัวบุคคลหรือสังคม ที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน

วอลตัน (Walton, 1973, 12-18) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานนั้นประกอบไปด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ อยู่ 8 ประการ ดังนี้

- 1) การได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม (adequate and fair compensation)
- 2) สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ (safe and healthy working condition)
- 3) ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน (growth and security)
- 4) การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน (social integration)
- 5) โอกาสการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล (development of human capacities)
- 6) ประชาธิปไตยในองค์การ (constitutionalism)
- 7) ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว (total life space)

8) ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม (social relevance)

จากการศึกษาทฤษฎีดังกล่าวสอดคล้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม การทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน การพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ประชาธิปไตยในองค์การ ความสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานหรือบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสามารถเพิ่มผลผลิตให้กับองค์กรตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้อีกด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว

แรงงานต่างด้าว คือ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง โดยมีลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับอีกสังคม หรืออีกวัฒนธรรมหนึ่งผ่านการว่าจ้างแรงงาน ซึ่งการเคลื่อนย้ายลักษณะดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในแทบทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่การสื่อสารคมนาคมมีได้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของมนุษย์ดังเช่นอดีตผนวกรวมกับปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีความรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่า "แรงงานข้ามชาติ" เป็นอาการอย่างหนึ่งอันเกิดจากภาวะ "ทุนนิยมโลกาภิวัตน์"

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนีย์ ขาดีไทย (2559) ศึกษา เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคล

ต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกันบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในลำดับที่ 2 บุคลากรในมหาวิทยาลัยทุกกิจบัณฑิตยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจัดลำดับความสำคัญของตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกันบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมากที่สุด

อรุณพงศ์ ลิ้มปึกาญจนวัฒน์ (2558) ศึกษาเรื่อง การจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า การจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมอยู่ว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โอกาสการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกัน ประชาธิปไตย ในองค์กรความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ อยู่ในระดับมาก

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานแต่ละที่มีความแตกต่างกัน เพื่อให้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีความชัดเจนและมีความเข้าใจเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงได้ประมวลองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตการทำงานสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล

1.เพศ

2.อายุ

3.สถานภาพ

4.การศึกษา

5.รายได้

6.เชื้อชาติ

7.ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม

คุณภาพชีวิตในการทำงาน

1. ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม

2. สภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ

3. ความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน

4. โอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล

5. ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการทำงานร่วมกัน

6. ประชาธิปไตยในองค์กร

7. ความสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัว

8. ลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 550 คน วิจัยนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane และวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งจะได้ขนาดกลุ่มอย่างเท่ากับ 232 คน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแรงงานต่างด้าว โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์และสรุปเป็นแบบสอบถามที่สอดคล้องกันเชิงปริมาณ ซึ่งจะได้นขนาดกลุ่มอย่างเท่ากับ 232 คน โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทำการแบ่งลักษณะของการเก็บข้อมูลเพื่อทำการศึกษา

ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จำนวน 232 คน และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาประมวลผลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ เชื้อชาติ และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive research) ได้แก่ ความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ สถิติที่ใช้คือ t - test ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันและ F - test แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of variance) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม กรณีพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ

กรุงเทพมหานคร พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.3 แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 79.3 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 มีรายได้ระหว่าง 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.1 แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีเชื้อชาติกัมพูชา จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 ในขณะที่ ร้อยละ 43.5 แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ในระหว่าง 6-10 ปี ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .270) ซึ่งตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .302) รองลงมาคือ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .495), ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .384), ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = .393) ตามลำดับ ส่วนด้านประชาธิปไตยในองค์กร ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงานด้านความสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัวและด้านโอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = .406), ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = .566), ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = .320) และ ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = .615) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้คุณภาพชีวิตการทำงานภาพรวมจากตัวชี้วัด 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร

(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	ระดับคุณภาพชีวิต			ลำดับ
	Mean	S.D.	แปลผล	
1.ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	4.16	.495	มาก	2
2.ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	4.09	.384	มาก	3
3.ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน	3.25	.566	ปานกลาง	6
4.ด้านโอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล	3.06	.615	ปานกลาง	8
5.ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการทำงานร่วมกัน	3.73	.393	มาก	4
6.ด้านประชาธิปไตยในองค์กร	3.28	.406	ปานกลาง	5
7.ด้านความสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัว	3.08	.320	ปานกลาง	7
8.ด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	4.17	.302	มาก	1
ภาพรวม	3.60	.270	มาก	-

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

1. จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .645 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือแรงงานต่างด้าวที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

(n = 232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig.
ภาพรวม	ชาย	3.61	.286	.462	198	.645
	หญิง	3.59	.240			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .004 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือแรงงานต่างด้าวที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับ

คุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.799	.399	5.701	.004*
	ภายในกลุ่ม	229	16.045	.070		
	รวม	231	16.844			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .094 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ แรงงานต่างด้าวที่มีสถานภาพสมรส

แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพสมรส

(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.344	.172	2.386	0.94
	ภายในกลุ่ม	229	16.500	.072		
	รวม	231	16.844			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4) จำแนกตามการศึกษา พบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .338 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ แรงงานต่างด้าวที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีระดับ

คุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามการศึกษา

(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.159	.079	1.091	.338
	ภายในกลุ่ม	229	16.685	.073		
	รวม	231	16.844			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5) จำแนกตามรายได้ พบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .398 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือแรงงานต่างด้าวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้

(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.135	.067	.924	.398
	ภายในกลุ่ม	229	16.709	.073		
	รวม	231	16.884			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

6) จำแนกตามเชื้อชาติ พบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .002 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือแรงงานต่างด้าวที่มีเชื้อชาติแตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเชื้อชาติ
(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.902	.451	6.475	.002*
	ภายในกลุ่ม	229	15.942	.070		
	รวม	231	16.844			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

7) จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีระดับพบว่า โดยภาพรวม มีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ แรงงานต่างด้าวที่มีตาม สมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
(n=232)

คุณภาพชีวิตการทำงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.806	.903	13.752	.000*
	ภายในกลุ่ม	229	15.038	.066		
	รวม	231	16.844			

*ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย จำแนกเพศโดยใช้การทดสอบสถิติ (t-test) พบว่า แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และจากการทดสอบด้วยสถิติ (One-Way ANOVA) พบว่า พบว่า แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชน

ตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพสมรส การศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ เชื้อชาติ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถพงศ์ ลิ้มปัทมญจนวัฒน์ (2558) ศึกษาเรื่อง การจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนายจ้างให้ความสำคัญกับลูกจ้างในเรื่องต่าง ๆ เช่น การบูรณาการทางสังคมหรือการทำงานร่วมกับประชาธิปไตยในองค์การความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีในภาพรวมอยู่ว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะบริษัทที่ว่าจ้างแรงงานต่างด้าวให้ความสำคัญต่อบุคลากรของบริษัทในเรื่องต่าง ๆ เนื่องจากเห็นว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งที่จะขับเคลื่อนบริษัทให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สำหรับการใช้จ่ายตามสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน อาจได้ค่าตอบแทนอย่างเหมาะสมจากการปฏิบัติงาน นอกเวลาราชการหรืองานพิเศษอื่น ๆ พอใจกับอัตราเงินเดือนที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Maslow ในระดับที่ 1

กล่าวถึงความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด ด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ แสดงให้เห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญในด้านสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Maslow ในระดับที่ 2 กล่าวถึงความต้องการทางด้านมั่นคงและปลอดภัย (Security and Safety Needs) เมื่อเป็นความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความปลอดภัยจะเข้ามามีบทบาทในพฤติกรรมของมนุษย์ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน บริษัทมีเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานตามความเหมาะสม แรงงานอาจไม่ค่อยมีโอกาสก้าวหน้าในงาน เนื่องจากงานเป็นงานเฉพาะไม่มีตำแหน่งให้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Maslow ในระดับที่ 5 ความต้องการประจักษ์แก่ตนเอง (Self – Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเอง ด้านโอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล แรงงานต่างด้าวอาจได้รับโอกาสในการใช้ความรู้ความสามารถและทักษะอย่างไม่ค่อยเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Maslow ในระดับที่ 4 ความต้องการมีชื่อเสียงและการยกย่อง (Esteem Needs) จะรวมถึงการนับถือตนเอง ความต้องการที่จะเป็นคนที่จะเป็นคนที่ได้รับการยอมรับ ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและการทำงานร่วมกัน อาจเพราะเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ความเป็นกันเองระหว่างนายจ้าง และลูกจ้าง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Maslow ในระดับที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการในสองขั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ด้านประชาธิปไตยในองค์การ แรงงานก็ไม่ค่อยมี

สิทธิที่จะปฏิเสธงานที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถและอยู่นอกเหนือความรับผิดชอบ เพราะงานที่รับผิดชอบจัดให้เหมาะสมแก่ตัวบุคคลอยู่แล้ว แต่จะไม่มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ ด้านความสมดุลระหว่างงานและชีวิตส่วนตัว แรงงานต่างด้าวพอใจในการปฏิบัติงาน การทำงานไม่ค่อยมีอุปสรรคในหน้าที่ปัจจุบัน มีเวลาพักผ่อนในแต่ละวันมีความเหมาะสม ได้รับสิทธิในการหยุดพักผ่อนในวันหยุดราชการ แบ่งเวลาให้กับตนเอง ครอบครัว และอาจจะมีส่วนที่รับผิดชอบมีมากจนส่งผลกระทบต่อชีวิตและด้านลักษณะงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม แสดงให้เห็นว่าแรงงานต่างด้าวได้ปฏิบัติเพื่อเกิดประโยชน์ให้กับสังคม และยังรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ยังทั้งสร้างให้ตระหนักและรู้จักความยินดี เต็มใจ และเสียสละในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่สังคมชุมชนที่ตนอยู่อาศัย ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้านจากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตการทำงานกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้ดังนี้

1) แรงงานต่างด้าวที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากแรงงานต่างด้าวเพศชายและเพศหญิง สามารถเข้าถึงการบริการเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานได้อย่างเท่าเทียมกัน จึงส่งผลให้ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทศนีย์ ขาดิไทย (2559) ศึกษา เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของ

บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่าง

2) แรงงานต่างด้าวที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่มีอายุ 30 – 39 ปี กับ มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมากกว่าแรงงานต่างด้าวที่มีอายุช่วงอื่น ๆ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จำรัส อึ้งศรีวงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานข้ามชาติพม่า จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า แรงงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุเฉลี่ยระหว่าง 21 - 30 ปี จึงส่งผลให้มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

3) แรงงานต่างด้าวที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่มีสถานภาพต่าง ๆ สามารถเข้าถึงการบริการเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานได้อย่างเท่าเทียมกัน มีโอกาสในการเข้าถึงการบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในช่วงเวลาการทำงาน จึงส่งผลให้แรงงานต่างด้าวมีความคิดเห็นต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทศนีย์ ขาดิไทย (2559) ศึกษา เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่าง

4) แรงงานต่างด้าวที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่มีการศึกษาในระดับต่าง ๆ มีโอกาสในการเข้าถึงการบริหารจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในช่วงเวลาการทำงาน จึงส่งผลให้แรงงานต่างด้าวมีความคิดเห็นต่อ ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรีสุตา มีขำราญ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พบว่า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสกัน มีโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

5) แรงงานต่างด้าวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่มีรายได้ที่ต่างกัน แต่ยังสามารถตอบสนองความต้องการและตอบสนองความพึงพอใจกับงานที่ปฏิบัติอยู่ ทั้งยังสามารถดำรงชีวิต และทำให้มีความสุขในการทำงานนั้น จึงส่งผลให้แรงงานต่างด้าวมีความคิดเห็นต่อ ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทศนีย์ ขาดิไทย (2559) ศึกษา เรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของ บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมไม่แตกต่าง

6) แรงงานต่างด้าวที่มีเชื้อชาติแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมแตกต่างกัน

ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่มีเชื้อชาติกัมพูชา มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมากกว่าแรงงานต่างด้าวที่มีเชื้อชาติอื่น ๆ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมากที่สุด จึงส่งผลให้แรงงานต่างด้าวมีความคิดเห็นต่อ ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วีระพงษ์ ฐิริปานิิก (2546) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของ แรงงานต่างชาติที่มีใบอนุญาตทำงาน:กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ตามภูมิลำเนาเดิม หรือเชื้อชาติของแรงงานต่างด้าวที่แตกต่างกัน ทำให้สภาพปัญหาและความสามารถของแต่ละบุคคลไม่พยายามปรับตัว จึงส่งผลให้มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานแตกต่างกัน

7) แรงงานต่างด้าวที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมากกว่าแรงงานต่างด้าวที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานช่วงเวลาอื่น ๆ จึงส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตการทำงานมากที่สุด จึงส่งผลให้แรงงานต่างด้าวมีความคิดเห็นต่อ ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วีระพงษ์ ฐิริปานิิก (2546) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของ แรงงานต่างชาติที่มีใบอนุญาตทำงาน:กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน ทำให้สภาพปัญหาและความสามารถของแต่ละบุคคลไม่พยายามปรับตัว

ต้องทำใจยอมรับสภาพเพื่อลดความเครียดและ
คับข้องใจ อดทน อดกลั้นเพื่อทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้
สำเร็จ จึงส่งผลให้มีระดับคุณภาพชีวิตการ
ทำงานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดนโยบายในด้านรายได้ ให้มี
ความยุติธรรมสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจใน
ปัจจุบัน และควรปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนให้
เท่าเทียมกับองค์กรที่มีลักษณะเดียวกัน ขนาด
ใกล้เคียงกัน และด้านประชาธิปไตยในองค์กร
ควรให้มีการจัดอบรมหรือประชุมแรงงานต่างด้าว
ในองค์กรเพื่อจะได้ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไข
ต่าง ๆ เพื่อให้ได้แรงงานต่างด้าวมมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น
ที่มีลักษณะเดียวกันขนาดใกล้เคียงกัน ว่ามี
คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าว
สอดคล้องกันหรือแตกต่างกันจากคุณภาพชีวิต
การทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
กรณีศึกษาเขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ
กรุงเทพมหานคร

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงาน
ของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรณีศึกษา
เขตพื้นที่ชุมชนตลาดศรีเขมา เขตบางซื่อ
กรุงเทพมหานคร ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความ
อนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ บุญวัฒน์ สว่างวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ
ช่วยเหลือ และตลอดจนตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จสมบูรณ์อย่างยิ่ง
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบ
ขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุพรรณ
พวงทอง ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ปรึกษาใน
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ทางการวิเคราะห์ จนทำให้การวิเคราะห์ข้อมูล
สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บริษัท เบญจมาศ
จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล พร้อมกันนี้ขอขอบคุณแรงงานต่างด้าวใน
ชุมชนตลาดศรีเขมา ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจน
ทำให้รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเพื่อนนักศึกษาทุกคนที่
คอยช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจ ประการ
สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสมาชิกใน
ครอบครัวทุกคน ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ที่
คอยให้กำลังใจ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยอดทน ไม่ท้อถอย
และมุ่งมั่นเพื่อให้สำเร็จการศึกษา

คุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น
เครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์
ทุกท่าน ที่กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรัก ความ
เมตตา และและสิทธิประสาทวิชาการความรู้ แก่
ผู้วิจัย

หากรายงานวิจัยฉบับนี้สามารถสร้างคุณค่า
หรือเกิดประโยชน์อันใดต่อสังคม ผู้วิจัยขอมอบ
ความดีให้แก่ผู้ที่มีพระคุณข้างต้น แต่ถ้ามี
ข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับเพื่อนำมา
แก้ไขและปรับปรุงในการศึกษาครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). *รายงาน
ต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้า
เมือง*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- จำรัส อังศรีวงศ์. (2557). คุณภาพชีวิตการทำงาน
ของแรงงานข้ามชาติพม่า จังหวัด
สมุทรสาคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 16(1), 85-99.

- ทัศนีย์ ขาดีไทย. (2559). คุณภาพชีวิตของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. [รายงานการขอทุน]. จาก <http://libdoc.dpu.ac.th/research/159565.pdf>.
- ธีระพงษ์ ฐิธิปาณิก. (2546). คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างชาติดังที่มีใบอนุญาตทำงาน: กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ศรีสุดา มีคำราย. (2553). คุณภาพชีวิตของประชาชนในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 1(2), 269-281.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2558). ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เรื่อง การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2562, จาก <http://wp.doe.go.th/wp/images/pr/pr061058.pdf>.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2559). คู่มือนายจ้าง ประกอบการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2562, จาก สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว: <http://wp.doe.go.th/wp/images/pr/pr5902.pdf>
- อรรถพงศ์ ลิ้มปัญญาวัฒน์. (2558). การจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ). (2555). ประเทศไทย: กฎกระทรวงฉบับใหม่ให้การคุ้มครองสิทธิแรงงานทำงานบ้านดียิ่งขึ้น. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2562, จาก https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---sro-bangkok/documents/publication/wcms_125651.pdf
- Walton, R.E. (1973). *Quality of life: What is it?* *Sloan Management Review* 15th (September): 12 – 18.
- Yamane, T. (1970). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.).Tokyo:John Weather hill, Inc.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จัดพิมพ์โดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เลขที่ 1 ถนนอุทกวงนอก แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 0 2160 1280 เว็บไซต์ : <https://hs.ssu.ac.th>